

IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU GODIŠNJEG PROGRAMA RADA I POSLOVANJA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME U 2016. GODINI

Zagreb, travanj 2017. godine

Sadržaj

UVOD	4
1. DJELATNOST HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	5
2. ČLANOVI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME.....	5
3. TIJELA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME.....	6
3.1 Upravno vijeće	6
3.2 Ravnatelj	7
3.3 Stručno vijeće.....	7
4. OPĆI AKTI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME.....	7
5. PRAVILA RADA HRVATSKE NORMIZACIJE	7
6. RAD HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	8
6.1 Razvoj ljudskih potencijala	8
6.1.1. Izobrazba službenika HZN-a.....	10
6.2 Prostor za rad.....	11
6.3 Rad tehničkih odbora	11
6.3.1. Rad stručnjaka u međunarodnim i europskim radnim skupinama	12
6.4 Tehnička infrastruktura.....	14
6.5 Hrvatske norme.....	14
6.5.1 Prihvatanje međunarodnih i europskih norma.....	14
6.5.2 Broj hrvatskih norma	15
6.5.3 Tehnička priprema norma	16
6.5.4 Glasovanje o radnim dokumentima europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija.....	16
6.5.5 Dostava podataka o prihvaćenim europskim normama i postupak obavješćivanja (notifikacije)	19
6.5.6 Dostavljanje naslova norma na hrvatskome jeziku za Službeno glasilo Europske unije.....	19
6.6 Doprinos normizacije primjeni pravne stečevine koja se odnosi na sigurnost proizvoda	20
6.7 Članstvo i rad u tijelima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju i predstavljanje normizacijskih aktivnosti na nacionalnoj razini	21
6.7.1 Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO, IEC)	21
6.7.2 Europske organizacije za normizaciju (CEN i CENELEC) i Europski institut za telekomunikacijske norme (ETSI)	21
6.7.3 Suradnja s nacionalnim normirnim tijelima drugih država	23
6.7.4 Suradnja s drugim tijelima u Republici Hrvatskoj.....	23
6.8 Informatički sustav HZN-a	24
6.9 Normoteka i rad s korisnicima	25
6.10 Kontaktna točka za Codex Alimentarius.....	27

6.11	Informacijska središnjica prema Sporazumu WTO/TBT.....	28
6.12	Pružanje drugih vrsta usluga.....	28
6.12.1	Dodjela registracijskih brojeva	28
6.12.2	Usluge informiranja	29
6.12.3	Seminari, predavanja i radionice za izobrazbu korisnika u primjeni norma.....	29
6.13	Izdavačka djelatnost.....	29
6.13.1	Objavljivanje hrvatskih norma	29
6.13.2	Službeno glasilo.....	29
6.14	Aktivnosti u promicanju normizacije	30
6.14.1	Predstavljanje Hrvatskog zavoda za norme.....	30
6.14.2	Obilježavanje Svjetskog dana norma 2016. godine.....	30
6.14.3	Obilježavanje Europskog tjedna malog i srednjeg poduzetništva 2016. godine	31
6.15	Marketing i distribucija norma i normativnih dokumenata.....	31
6.15.1	Aktivnosti HZN-a u distribuciji norma i normativnih dokumenata	31
6.15.2	Osiguravanje dostupnosti i prodaja stranih norma	36
6.15.3	Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You	37
6.16	Sustav upravljanja kvalitetom HZN-a	39
7.	FINANCIJSKO IZVJEŠĆE.....	39
7.1.	Prihodi.....	39
7.2.	Rashodi.....	40
	ZAKLJUČAK.....	42

UVOD

Normizacija je u Republici Hrvatskoj na nacionalnoj razini započela 1992. godine u okviru Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo (DZNM). Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo osnovan je na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu republičke uprave (Narodne novine 73/91) te je, između ostalog, obavljao i ulogu nacionalnoga normirnog tijela.

Godine 2003. Hrvatski sabor donio je Zakon o normizaciji (Narodne novine 163/03) na temelju kojeg je Vlada Republike Hrvatske donijela Uredbu o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme (Narodne novine 154/04, 44/05) kao neovisne javne ustanove. Hrvatski zavod za norme počeo je s radom kao samostalna javna ustanova 1. srpnja 2005. godine.

Osnutkom Hrvatskog zavoda za norme nacionalna normizacijska djelatnost nastavljena je u HZN-u koji je od Državnog zavoda za mjeriteljstvo preuzeo materijalna sredstva i opremu te djelatnike koji su obavljali poslove u području normizacije. Od tada, u skladu sa Zakonom o normizaciji, Hrvatski zavod za norme zastupa Republiku Hrvatsku u međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama.

Uredbom o izmjeni Uredbe o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme (Narodne novine 30/10) prenesena je nadležnost nad radom Hrvatskog zavoda za norme s ministarstva nadležnog za poslove znanosti na ministarstvo nadležno za poslove gospodarstva.

Hrvatski zavod za norme radi na temelju Zakona o normizaciji (Narodne novine 80/13) i Uredbe o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme (Narodne novine 154/04, 44/05, 30/10, 34/12 i 79/12) te Uredbe o europskoj normizaciji br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Europskog vijeća od 25. listopada 2012. godine, koja je za Republiku Hrvatsku u potpunosti stupila na snagu 1. srpnja 2013. godine. Zakonom o normizaciji utvrđena su načela i ciljevi hrvatske normizacije, organizacija i djelovanje Hrvatskog zavoda za norme te pripremanje i izdavanje hrvatskih norma.

Hrvatska se normizacija temelji na sljedećim načelima:

- pravo dragovoljnog sudjelovanja svih zainteresiranih strana u postupku pripreme i prihvaćanja hrvatskih norma te dragovoljnoj primjeni hrvatskih norma
- konsenzus o sadržaju hrvatskih norma
- javnost rada u svim fazama pripreme norma i obavješćivanju javnosti o normizacijskom radu
- sprječavanje prevladavanja pojedinačnih interesa nad zajedničkim interesom
- međusobna usklađenost hrvatskih norma
- uzimanje u obzir dostignutog stanja tehnike te rezultata europske i međunarodne normizacije.

Ciljevi su hrvatske normizacije:

- povećanje razine sigurnosti proizvoda i procesa, čuvanje zdravlja i života ljudi te zaštita okoliša
- promicanje kvalitete proizvoda, procesa i usluga
- osiguranje svrhovite uporabe rada, gradiva i energije
- poboljšanje proizvodne učinkovitosti ograničenjem raznolikosti, osiguranjem spojivosti i zamjenjivosti
- uklanjanje tehničkih zapreka u međunarodnoj trgovini.

Hrvatski zavod za norme predstavlja Republiku Hrvatsku kao punopravni član u Međunarodnoj organizaciji za normizaciju ISO (International Organization for Standardization), Međunarodnom elektrotehničkom povjerenstvu IEC (International Electrotechnical Commission), Europskom odboru za normizaciju CEN (European Committee for Standardization) i Europskom odboru za elektrotehničku normizaciju CENELEC (European Committee for Electrotechnical Standardization) te u Europskom institutu za telekomunikacijske norme ETSI (European Telecommunications Standards Institute) kao nacionalno normirno tijelo Republike Hrvatske.

Ovo Izvješće o izvršenju programa rada i poslovanja Hrvatskog zavoda za norme odnosi se na 2016. godinu.

1. DJELATNOST HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Djelatnost HZN-a utvrđena je člankom 5. Zakona o normizaciji i člankom 4. Uredbe o osnivanju HZN-a, tako da HZN obavlja ove poslove:

1. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme i druge dokumente iz područja normizacije
2. predstavlja hrvatsku normizaciju u međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama
3. održava zbirku hrvatskih norma i vodi registar hrvatskih norma
4. uređuje, izdaje i raspačava hrvatske norme, druge dokumente i publikacije iz područja normizacije
5. uspostavlja i održava baze podataka o normama i drugim dokumentima iz područja normizacije te daje obavijesti o normama i drugim dokumentima
6. u službenom glasilu objavljuje obavijesti o hrvatskim normama te obavijesti o drugim dokumentima iz područja normizacije
7. osigurava informacije o nacionalnim, europskim i međunarodnim normama cjelokupnoj javnosti, a posebno gospodarstvu
8. promiče uporabu hrvatskih norma
9. nabavlja i održava zbirke europskih, međunarodnih te važnijih nacionalnih i granskih normativnih dokumenata
10. uspostavlja infrastrukturu savjetodavnih (programski odbori) i tehničkih tijela (tehnički odbori/pododbori i radne skupine) za obavljanje poslova hrvatske normizacije
11. osigurava i koordinira sudjelovanje hrvatskih predstavnika u radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju
12. surađuje s nacionalnim normiranim tijelima drugih država
13. obavlja poslove informativne središnjice za WTO/TBT
14. obavlja poslove kontaktne točke za Codex Alimentarius
15. obavlja poslove povezane s obavješćivanjem u području tehničkih norma i propisa
16. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme za primjenu tehničkog zakonodavstva
17. uspostavlja i održava bazu podataka o hrvatskim normama povezanim s tehničkim zakonodavstvom
18. može pripremati popise hrvatskih norma uz pojedine tehničke propise za objavu u Narodnim novinama
19. izdaje službeno glasilo u kojem objavljuje obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima hrvatskih norma, obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima europskih norma, obavijesti o novim hrvatskim normama te obavijesti o povlačenju hrvatskih norma kao i druge obavijesti iz područja normizacije
20. uspostavlja, razvija i održava hrvatsko tehničko nazivlje
21. provodi stručnu izobrazbu u području normizacije i srodnih djelatnosti
22. surađuje s tijelima državne uprave u područjima svoje djelatnosti, posebno radi podrške provedbi tehničkoga zakonodavstva
23. surađuje s gospodarskim i drugim strukovnim udrugama, obrazovnim i znanstvenim ustanovama
24. surađuje u razvojnim i istraživačkim projektima povezanim s normizacijom.

U skladu s člankom 13. Statuta Hrvatskog zavoda za norme, djelatnost HZN-a obavlja se u skladu s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije.

2. ČLANOVI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Zakonom o normizaciji i Uredbom o osnivanju HZN-a utvrđeno je da radi ostvarivanja svojih interesa povezanih s hrvatskom normizacijom, svaka pravna ili fizička osoba sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj može biti član HZN-a. Statutom HZN-a je utvrđen način sudjelovanja članova HZN-a u radu i upravljanju HZN-om, vrste članstva i način ostvarivanja članstva.

Pravilnikom o članstvu u HZN-u uređena su pitanja povezana s članstvom u HZN-u, prava i dužnosti članova, utvrđivanje iznosa članarine i način njezina plaćanja, prijavljivanje i primanje u članstvo te prestanak članstva. Tijela državne uprave prijavljuju se za suradnju s HZN-om, a prema članku 2. Pravilnika o članstvu u HZN-u, smatraju se redovitim članovima HZN-a.

U 2016. godini od članarina je prikupljeno 1.061.050,00 kuna.

Tijekom 2016. godine došlo je do promjene broja članova HZN-a. U Tablici 1 prikazani su podaci o članovima HZN-a za 2015. i 2016. godinu, a prema vrsti članstva i pravnih osoba u skladu s odlukama Upravnoga vijeća tijekom 2016. godine.

Tablica 1 - Podaci o broju članova Hrvatskog zavoda za norme

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	2015-12-31	2016-12-31
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	8	8
Fizičke osobe	0	0
Ukupno promatračkih članova	8	8
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	170	161
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove i slično	20	21
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore ili udruge	4	4
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	7	6
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	21	21
Fizičke osobe – pojedinci	27	21
Obrt – fizičke osobe	4	2
Tijela državne uprave	52	52
Ukupno redovitih članova	307	290
Ukupno članova HZN-a	315	298

3. TIJELA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Člankom 6. Uredbe o osnivanju HZN-a utvrđena su tijela HZN-a: Upravno vijeće, ravnatelj i Stručno vijeće. Statutom HZN-a uređeno je osnivanje Savjeta za norme i Tehničke uprave te programskih i tehničkih odbora.

3.1 Upravno vijeće

Predsjednik i članovi Upravnog vijeća HZN-a imenovani su Rješenjem Vlade Republike Hrvatske 30. kolovoza 2012. godine (KLASA: 080-02/12-01/524, URBROJ: 5030115/1-12-01, Narodne novine 101/2012).

Člankom 26. stavkom 4. Statuta HZN-a utvrđeno je da se sjednice Upravnog vijeća održavaju prema potrebi, a najmanje šest puta godišnje. Upravno je vijeće tijekom 2016. godine održalo ukupno 3 sjednice. Na sjednicama Upravnoga vijeća, raspravljana su pitanja i donesene odluke iz njegove nadležnosti.

Dana 30. kolovoza 2016. godine istekao je četverogodišnji mandat članova Upravnog vijeća HZN-a.

3.2 Ravnatelj

U skladu s člankom 38. Statuta, ravnatelj organizira i vodi rad i poslovanje Hrvatskog zavoda za norme.

Ravnatelj HZN-a imenovan je Rješenjem Vlade Republike Hrvatske dana 20. prosinca 2012. godine (KLASA: 080-02/12-01/645, URBROJ: 5030115/1-12-03, Narodne novine broj 3/2013).

Tijekom 2016. godine ravnatelj HZN-a obavljao je poslove sukladno članku 38. Statuta HZN-a, a za svoj rad bio je odgovoran, u skladu člankom 36. Statuta, Vladi Republike Hrvatske, ministru nadležnom za poslove gospodarstva i Upravnom vijeću.

Zbog isteka mandata, ravnatelj Hrvatskog zavoda za norme razriješen je dužnosti dana 22. prosinca 2016. godine Rješenjem o razrješenju Vlade Republike Hrvatske (Klasa: 080-02/16-02/528, URBROJ: 5030115/1-16-02, Narodne novine 123/2016).

Dana 22. prosinca 2016. godine Rješenjem Vlade Republike Hrvatske (Klasa: 080-02/16-01/601, URBROJ: 5030115/1-16-02, Narodne novine 123/2016) imenovan je vršitelj dužnosti ravnatelja Hrvatskog zavoda za norme do imenovanja ravnatelja na temelju provedenoga javnog natječaja.

3.3 Stručno vijeće

U skladu s člankom 6. Zakona o normizaciji, članovi HZN-a članovi su Stručnog vijeća i imaju pravo sudjelovati u njegovu radu. U skladu s Uredbom o osnivanju HZN-a, člancima 32. i 33. Statuta utvrđeni su poslovi Stručnoga vijeća i način njegova rada.

U studenome 2015. godine istekao je četverogodišnji mandat predsjedniku Stručnog vijeća HZN-a. Stručno vijeće Hrvatskog zavoda za norme tijekom 2016. godine nije se sastajalo.

4. OPĆI AKTI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Opći akti Hrvatskog zavoda za norme su: Statut HZN-a, Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu Hrvatskog zavoda za norme, Poslovnik o radu Upravnog vijeća, Cjenik usluga HZN-a, Cjenik norma i drugih publikacija, Odluka o iznosu članarine u HZN-u te drugi akti kojima se uređuju pojedina pitanja povezana s obavljanjem djelatnosti HZN-a i odluke kojima se utvrđuju pitanja značajna za rad HZN-a.

5. PRAVILA RADA HRVATSKE NORMIZACIJE

Opće akte kojima se utvrđuju pravila za rad hrvatske normizacije donosi Upravno vijeće HZN-a u skladu s člankom 25. Statuta.

Pravila rada hrvatske normizacije pod zajedničkim nazivom Unutrašnja pravila za normizaciju sastoje se od šest dijelova.

Svi dijelovi unutrašnjih pravila za normizaciju Hrvatskoga zavoda za norme (HZN) usklađeni su s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije (WTO).

Unutrašnja pravila za normizaciju u prvome su redu namijenjena za uporabu zaposlenicima HZN-a i tehničkim odborima, a posebno predsjednicima i tajnicima tehničkih odbora te svima koji su uključeni u izradbu nacrtu norma i nacrtu drugih dokumenata HZN-a dostupnih javnosti.

6. RAD HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

6.1 Razvoj ljudskih potencijala

Početak 2016. godine u HZN-u je bio zaposlen 61 službenik (60 na neodređeno vrijeme i 1 na određeno vrijeme).

Prosječna je starost službenika bila 48 godina. Prema zastupljenosti spolova, žene su činile 69 %, a muškarci 31 % službenika.

Tablica 2 - Struktura službenika prema stručnoj spremi početkom godine

Stručna sprema	Broj službenika	% od ukupnog broja službenika
mr. sc.	4	7
VSS	38	62
VŠS	3	5
SSS	16	26
UKUPNO	61	100

Tijekom 2016. godine prestao je radni odnos za pet službenika, i to:

- troje službenika (2 VSS i 1 mr. sc.) koji su otišli u mirovinu,
- jednoj službenici (VSS) zbog sporazumnog prekida ugovora o radu,
- ravnatelju koji je u prosincu razriješen dužnosti.

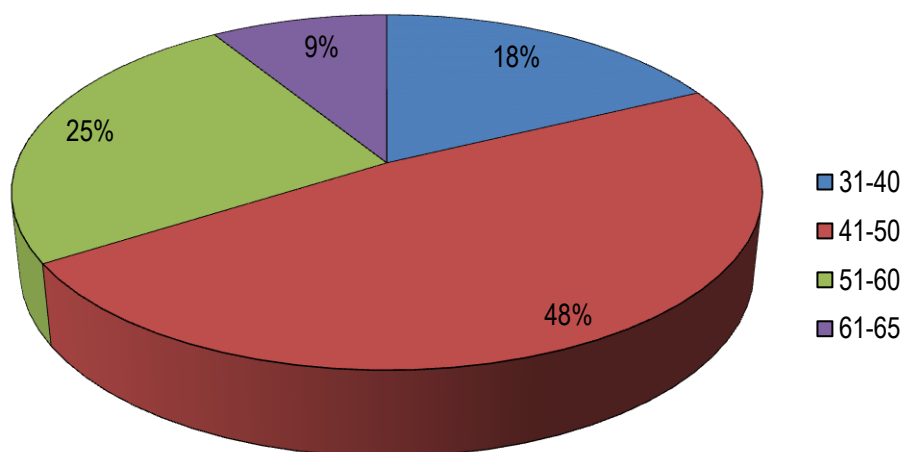
Isto tako, tijekom izvještajnog razdoblja, šest je službenika bilo dugotrajno odsutno s radnog mjesta, i to:

- jedna službenica (VŠS) tijekom cijele godine i nadalje radi korištenja trogodišnjeg roditeljnog, odnosno roditeljskog dopusta (za koju je još u 2014. godini zaposlena zamjena na određeno vrijeme),
- jedna službenica (VSS) od travnja zbog korištenja prava na roditeljni odnosno roditeljski dopust,
- jedna službenica (SSS) tijekom cijele godine i tri službenice (VSS) od rujna zbog privremene nesposobnosti za rad.

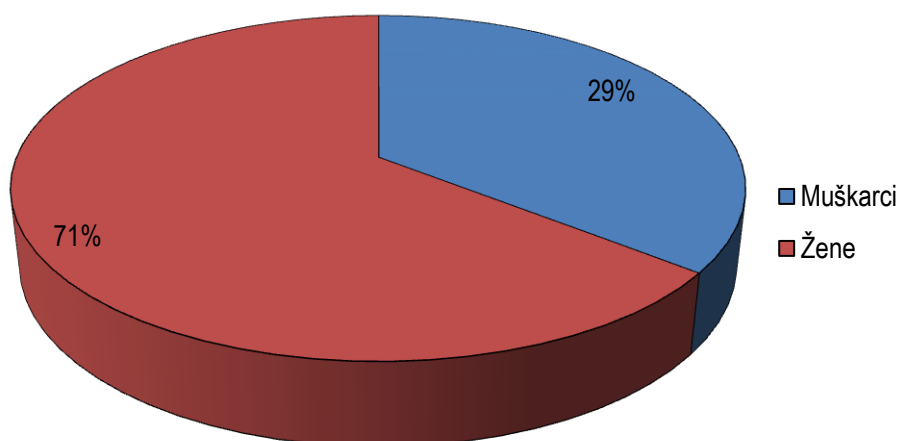
Na dan 31. prosinca 2016. godine u HZN-u je bilo zaposleno 56 službenika (55 na neodređeno vrijeme i 1 na određeno vrijeme), prosječne starosti 48 godina. Prema zastupljenosti spolova, žene su činile 71 %, a muškarci 29 % službenika.

Tablica 3 - Struktura službenika prema stručnoj spremi na kraju godine

Stručna sprema	Broj službenika	% od ukupnog broja službenika
mr. sc.	3	5
VSS	34	61
VŠS	3	5
SSS	16	29
UKUPNO	56	100

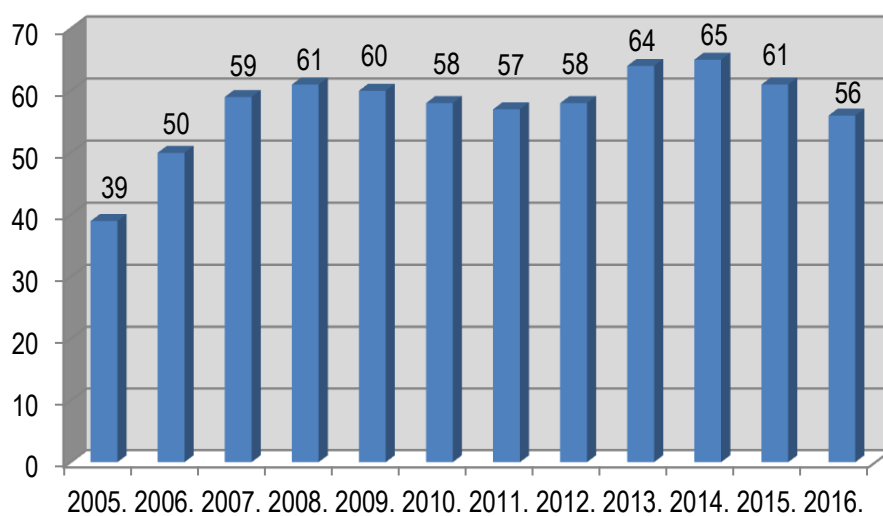

Slika 1 - Struktura službenika prema dobi na dan 31.12.2016.

Slika 2 - Struktura službenika prema spolu na dan 31.12.2016.

Grafikon 1 - Pregled promjene ukupnog broja službenika od osnivanja HZN-a

Od 2014. godine prisutan je kontinuirani pad broja zaposlenih službenika. U 2016. godini bilo je zaposleno 56 službenika, što predstavlja pad zaposlenih za 6 % u odnosu na prethodnu godinu te čak 14 % u odnosu na 2014. godinu, kada je HZN zapošljavao 65 službenika. Osim navedenog, od ukupnog broja zaposlenih njih šest je tijekom cijele godine ili veći dio godine bilo odsutno s radnog mjesta. Tijekom izvještajnog razdoblja nisu provedeni postupci novog zapošljavanja, već se izvršila preraspodjela poslova između postojećih zaposlenika.

6.1.1. Izobrazba službenika HZN-a

Sudjelovanje službenika HZN-a na stručnim skupovima i seminarima provodilo se prema planu i uz minimalna financijska sredstva.

Predstavnici HZN-a sudjelovali su na sljedećim stručnim skupovima, seminarima, predavanjima i radionicama na međunarodnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini:

- Hrvatski zavod za javno zdravstvo i Obrazovna ustanova VOX VIVA, Okrugli stol *Ekološko-zdravstveni čimbenici u školama* Zagreb, 2016-04-28 i 2016-05-09, jedan zaposlenik
- HZN i Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje: Jezična radionica Terminologija, Zagreb, 2016-03-21, zaposlenici HZN-a
- HZN: *Osposobljavanje za rad na siguran način*, Zagreb 2016-03-24, jedan zaposlenik
- Centar za rehabilitaciju Silver i Akademija za razvojnu rehabilitaciju: Konferencija *Psi pomagači u rehabilitaciji djece i odraslih*, Zagreb, 2016-11-16/18, jedan zaposlenik
- HGK: Tribina ISO Forum Croaticum – *Uloga infrastrukture kvalitete u gospodarstvu*, Zagreb, 2016-02-17, dva zaposlenika
- Sveučilišni računski centar (SRCE), *Dan digitalnih repozitorija 2016.*, Zagreb, 2016-05-25, tri zaposlenika
- HGK: Tribina ISO Forum Croaticum: ISO 27001, Upravljanje informacijskom sigurnošću Zagreb, 2016-10-25, dva zaposlenika
- HGK: Tribina ISO Forum Croaticum – *Nova organizacija norma za sustave upravljanja i novi prijevodi norma HRN EN ISO 9001:2015 i HRN EN ISO 9000:2015*, Zagreb, 2016-05-18, četiri zaposlenika
- HGK: Tribina ISO FORUM CROATICUM – *Institucionalno povezivanje laboratorija za dokazivanje kvalitete i sigurnosti hrane – potpora izvozu hrvatskih proizvoda*, Zagreb, 2016-09-20, jedan zaposlenik
- Radionica *Prijedlog drugoga nacionalnog plana za provedbu Stockholmske konvencije o postojanim onečišćujućim tvarima u Republici Hrvatskoj*, Zagreb, 2016-03-21 i 2016-07-01, jedan zaposlenik
- 13. međunarodni simpozij *Protuminsko djelovanje*, Biograd na Moru, 2016-04-26/28, jedan zaposlenik
- 32. međunarodni simpozij „SONT 2016 - Savjetovanje o novim tehnologijama - Dani Josipa Lončara, Šibenik, 2016-05-08/10; „Nova europska direktiva za radijsku opremu – 2014/53/EU“, jedan zaposlenik
- EDZ Seminar, Europska i nacionalna legislativa o elektroničkim komunikacijama – Zagreb, 2016-10-27; „Pravilnik o elektromagnetskoj kompatibilnosti; Pravilnik o radijskoj opremi“, jedan zaposlenik
- Gospodarenje otpadom - norme, propisi, zaštita na radu, Nove norme u području gospodarenja otpadom, Zagreb, 2016-11-24, jedan zaposlenik

U 2016. godini za djelatnike HZN-a, u prvome redu za tehničke tajnike, organiziran je prijenos sljedećih webinarâ:

- CEN-CENELEC Guide 31 'Competition law for participants in CEN-CENELEC activities', 2016-02-11
- CEN-CENELEC contribution to the drafting of a Standardization Request, 2016-03-10
- CEN-CENELEC response to a Standardization Request, 2016-04-12
- CEN-CENELEC in Horizon 2020, 2016-05-10
- Dissemination of CEN and CENELEC homegrown standards for adoption in partner countries and regions, 2016-06-10
- Horizontal / cross-sectoral standardization activities, 2016-09-09
- Improvements to the Enquiry & Formal Vote Procedure AND the finalization stage of European Standards, 2016-09-23
- Role of New Approach Consultants – including self-assessment', 2016-10-25
- Drawings, formulae and Tables (for Technical Body Secretaries), 2016-10-27
- Soft skills development for Technical body chairs and convenors', 2016-11-10

- Guide for addressing environmental issues in testing standards, 2016-11-17
- Referring to Patent Rights, Annexes and Bibliography, 2016-12-01
- Standardization for Services, 2016-12-09
- Quarterly IT Tools trainings, 2016-04-18
- Quarterly IT Tools trainings, 2016-06-14
- Quarterly IT Tools trainings, 2016-11-30

6.2 Prostor za rad

Prostori za rad Hrvatskog zavoda za norme nalaze su u Ulici grada Vukovara 78 u Zagrebu.

Ukupna površina uredskog prostora, dvorana za sastanke, normoteke i pomoćnih prostorija HZN-a (na odgovarajući način opremljeni prostori za informatičku opremu, arhivu, skladište) iznosi oko 1158 m². Uređeni prostori za rad omogućuju redovito obavljanje poslova HZN-a i održavanje sastanaka tehničkih odbora u primjerenu okolišu.

Uz taj prostor, po potrebi, HZN se može povremeno koristiti dvoranama za sastanke Ministarstva gospodarstva koje se nalaze u istoj zgradi.

6.3 Rad tehničkih odbora

U podršci i radu tehničkih odbora obavljaju se redovito ovi poslovi:

- prihvaćanje i registracija prijave za rad u tehničkim odborima
- organizacija i sazivanje sastanaka tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina
- pregled i praćenje stanja međunarodne/europske normizacije u području rada svakoga pojedinog tehničkog odbora
- unos podataka o novim normizacijskim projektima svakoga tehničkog odbora u sustavu HZNorm
- distribucija međunarodnih i europskih norma kao radnih dokumenata za rad svakoga tehničkog odbora/pododbora/radne skupine
- pregled međunarodnih i europskih norma radi izrade prijedloga o prihvaćanju tih norma u hrvatsku normizaciju
- prijevod i lektura naslova norma i opisa područja primjene
- izrada prijedloga o prihvaćanju međunarodnih/europskih norma, provedba postupka odobravanja i registracije u sustavu HZNorm
- objava prijedloga za prihvaćanje međunarodnih i europskih norma u svakom broju HZN Glasila
- pripreme za prevođenje i prijevod norma
- priprema, izrada i oblikovanje nacrtu hrvatskih norma i objave javne rasprave
- priprema popisa prihvaćenih hrvatskih norma i objave popisa u svakom broju HZN Glasila
- priprema i objave popisa norma koje se povlače u svakom broju HZN Glasila.

Tehnički odbori HZN-a prate rad tehničkih odbora europskih organizacija za normizaciju CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja te tehničkih odbora međunarodnih organizacija za normizaciju ISO-a i IEC-a (Tablica 4). Kao punopravni član CEN-a i CENELEC-a, HZN ima obvezu glasovanja o svim nacrtima europskih norma kao i obvezu objavljivanja svih europskih norma kao hrvatskih norma te stoga prati rad svih CEN-ovih i CENELEC-ovih odbora. Kao djelatan član, HZN prati rad 12 tehničkih odbora i pododbora ISO-a te 12 tehničkih odbora i pododbora IEC-a (Tablica 5).

Tablica 4 - Obuhvaćenost područja rada europskih i međunarodnih tehničkih odbora s hrvatskim tehničkim odborima

Normirno tijelo	Broj europskih ili međunarodnih tehničkih odbora	Obuhvaćenost
CEN	337	100 %
CENELEC	70	100 %
ETSI	27	100 %
ISO	244	60 %
IEC	101	52,5 %

Tablica 5 - Aktivno članstvo u međunarodnim tehničkim odborima IEC-a i ISO-a

Aktivno članstvo u odborima i pododborima	
IEC	ISO
IEC/TC 14	ISO/TC 34/SC 17
IEC/TC 31	ISO/TC 37/SC 2
IEC/TC 31/SC 31G	ISO/TC 37/SC 5
IEC/TC 31/SC 31J	ISO/TC 46
IEC/TC 31/SC 31M	ISO/TC 46/SC 9
IEC/TC 38	ISO/TC 217
IEC/TC 57	ISO/TC 228
IEC/TC 65	ISO/TC 238
IEC/TC 65/SC 65E	ISO/TC 251
IEC/TC 79	ISO/TC 267
IEC/TC 85	ISO/PC 277
IEC/TC 106	ISO/PC 278

6.3.1. Rad stručnjaka u međunarodnim i europskim radnim skupinama

U radu ISO-ovih radnih skupina sudjeluju 3 stručnjaka u 5 radnih skupina koje se bave izradom norma iz područja čvrstih biogoriva te bibliotekarstva i informacija.

U radu IEC-ovih radnih skupina sudjeluje 14 stručnjaka u 19 radnih skupina koje se bave izradom norma iz područja upravljanja energetske sustavom, elektromagnetske kompatibilnosti u elektrotehnici i telekomunikacijama, eksplozivnih atmosfera, električne opreme za željeznicu, energetskih transformatora, itd.

U radu CEN-ovih radnih skupina sudjeluje 38 stručnjaka iz Hrvatske koji su uključeni u rad 55 radnih skupina CEN-a i dvije zajedničke skupine CEN/CLC i ETSI koje se bave izradom norma iz raznih područja, npr. električna vozila, prometni znakovi, akustička svojstva zgrada, kemijski dezinficijensi i antiseptici, zaštita od požara,

protupožarna i vatrogasna oprema, proizvodi na bazi gipsa, staklo u graditeljstvu, sustav označivanja veličine odjeće, vatrogasne pumpe, prometni znakovi, zaštita kulturne baštine, eurokodovi, itd.

U radu CENELEC-ovih radnih skupina sudjeluju 4 stručnjaka iz Hrvatske koji su uključeni u rad 5 radnih skupina CENELEC-a: električna opreme za željeznicu, energetski transformatori, električni kabeli, itd.

Nominiranje predstavnika RH za sudjelovanje na sastancima europskih/međunarodnih TC/SC:

- CEN/TC 250/SC 9, 24. sastanak, Pariz, 2016-02-26, Davor Skejić, GF Zagreb
- CEN/TC 250/SC 5, 28. sastanak, Berlin, 2016-03-04, Vlatka Rajčić, GF Zagreb
- CEN/TC 250/SC 11, 1. sastanak, Berlin, 2016-03-14, Nebojša Buljan RI ISA d.o.o.
- CEN/TC 250/SC 9, 25. sastanak, Oslo, 2016-06-14, Davor Skejić, GF Zagreb
- CEN/TC 250/SC 11, 2. sastanak, Ispra, 2016-09-08, Vlatka Rajčić, GF Zagreb i Nebojša Buljan RI ISA d.o.o.
- CEN/TC 250/SC 5, 29. sastanak, Bruxelles, 2016-09-29/30, Vlatka Rajčić, GF Zagreb
- CEN/TC 452, 1. sastanak, Zagreb, 2016-12-13, Julijana Gyorgy Matešić, Centar za rehabilitaciju Silver, Maša Dolenc, Centar za rehabilitaciju Silver, Mira Katalenić, Hrvatska udruga za školovanje pasa vodiča i mobilitet

Nominiranje stručnjaka za rad u europskim/međunarodnim radnim skupinama WG:

- ISO/CASCO/WG 46, Validation and verification, Biljana Tanatarec, Centar za mjerenja u okolišu d.o.o.
- ISO/TC 46/SC 9/WG 12, Indexes and indexing, Drahomira Cupar, Sveučilište u Zadru, Odjel za informacijske znanosti
- ISO/TC 238/WG 2, Fuel specifications and classes, Dinko Vusić, Sveučilište u Zagrebu, Šumarski fakultet
- ISO/TC 238/WG 6, Sampling and sample preparation, Dinko Vusić, Sveučilište u Zagrebu, Šumarski fakultet
- ISO/TC 238/WG 7 Safety of solid biofuels, Dinko Vusić, Sveučilište u Zagrebu, Šumarski fakultet
- CEN/TC 192/WG 7, Hydraulic rescue tools and lifting bags, Igor Župančić, Hrvatska vatrogasna zajednica
- CEN/TC 230/WG 23, Aquatic macrophytes and algae, Martin Pfannkuchen, Centar za istraživanje mora (CIM) Instituta Ruđer Bošković, Rovinj
- CEN/TC 250/SC 8/TG 2, Assessment and retrofit of bridges, Damir Varevac, Građevinski fakultet Sveučilišta J.J. Strossmayer u Osijeku

Sudjelovanje stručnjaka na sastancima europskih/međunarodnih radnih skupina WG:

- CEN/TC 250/SC 3/WG 9, 11. sastanak, Giessen, 2016-05-19, Ivan Lukačević, GF Zagreb
- CEN/TC 250/SC 11/WG 10, 10. sastanak, Giessen, 2016-05-20, Ivan Lukačević, GF Zagreb
- CEN/TC 250/SC 9/WG 1, 1. sastanak, Oslo, 2016-06-13, Davor Skejić, GF Zagreb
- CEN/TC 250/SC 9/WG 2, 1. sastanak, Oslo, 2016-06-13, Davor Skejić, GF Zagreb
- CEN/TC 434 WG 1, WG 4 i WG 6, Darko Gulija, Infodom d.o.o., Zagreb

6.4 Tehnička infrastruktura

U rad tehničkih odbora HZN-a uključeno je oko 1500 stručnjaka iz industrije, inženjerskih komora, strukovnih udruga, znanstvenih i obrazovnih ustanova, tijela državne uprave itd.

Tablica 6 - Broj tehničkih odbora HZN-a 2016. godine prema područjima normizacije i broju održanih sastanaka

Područje normizacije	Broj tehničkih odbora	Broj sastanaka
Osnovne norme	11	10
Graditeljstvo	22	15
Kemikalije, kemijsko inženjerstvo, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi	14	5
Metalni materijali	6	-
Nemetalni materijali	11	6
Prijevoz, rukovanje materijalima i pakiranje	11	10
Strojarstvo	15	6
Usluge, proizvodi za kućanstvo i slobodno vrijeme	11	10
Zdravlje, okoliš i medicinska oprema	17	15
Opća elektrotehnika	11	2
Elektronika	17	4
Energetska elektrotehnika	27	2
Telekomunikacije	7	1
Informatika	5	1
UKUPNO	185	88

Svi registrirani članovi HZN/TO-a imaju trajni pristup zaštićenom području na internetskoj stranici HZN-a gdje se nalaze trajno posuđeni nacionalni, europski i međunarodni radni dokumenti. Pristup radnim dokumentima u zaštićenom području osiguran je u sklopu priprema za ispunjavanje uvjeta za članstvo HZN-a u CEN-u i CENELEC-u, a dokumenti su namijenjeni aktivnomu radu u europskim organizacijama za normizaciju.

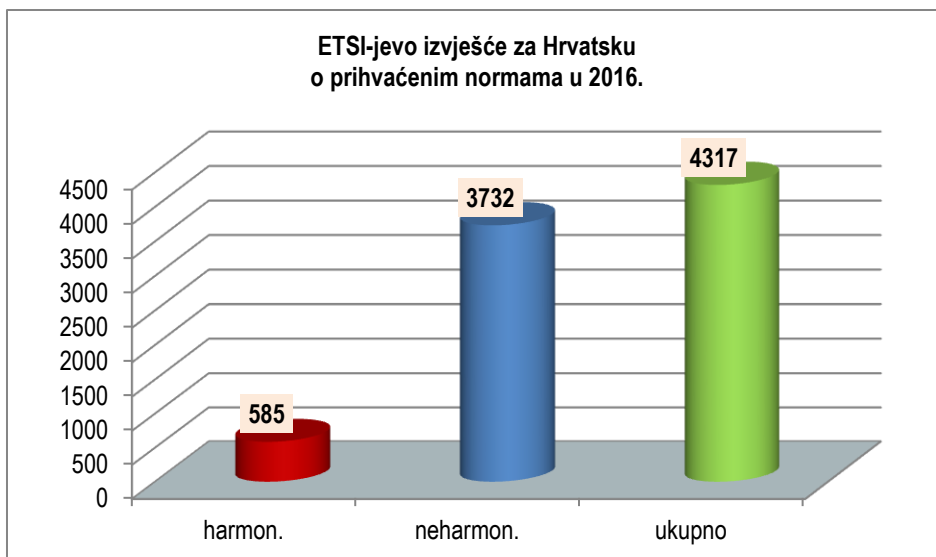
Tijekom 2016. godine pripremljen je i održan niz sastanaka tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina s ciljem provedbe postupka prihvaćanja europskih i međunarodnih norma u hrvatski normizacijski sustav.

6.5 Hrvatske norme

6.5.1 Prihvaćanje međunarodnih i europskih norma

Hrvatski zavod za norme neprekidno prati razvoj norma na europskoj i međunarodnoj razini te nastoji održati dinamiku prihvaćanja europskih norma u nacionalni sustav u skladu s dinamikom njihova razvoja na europskoj razini, a u rokovima koje utvrđuju europske normizacijske organizacije CEN i CENELEC.

Budući da se na europskoj razini neprekidno razvijaju nove norme te preinačuju, povlače i zamjenjuju postojeće norme, europske organizacije za normizaciju CEN i CENELEC mjesečno objavljuju više od stotinu novih norma koje je potrebno prihvatiti kao hrvatske norme, dok broj europskih norma prihvaćenih na nacionalnoj razini blago varira. Do kraja 2016. godine, u nacionalni normizacijski sustav ukupno je prihvaćeno više od 99 % europskih norma.

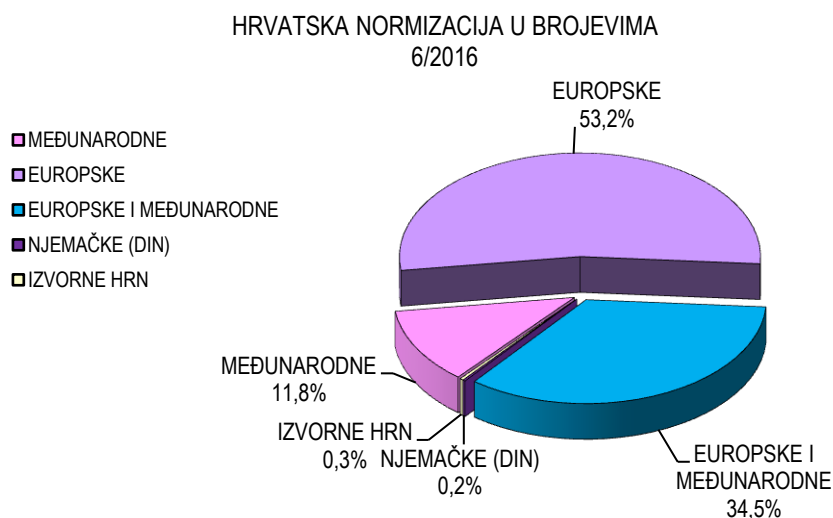

Slika 3 - Broj prihvaćenih ETSI-jevih norma u 2016. godini

6.5.2 Broj hrvatskih norma

Tijekom 2016. godine objavljene su 1903 nove hrvatske norme (uključujući amandmane i ispravke), 1483 ih je povučeno, a za javnu je raspravu objavljeno 1907 dokumenata.

Broj hrvatskih norma na dan 31. prosinca 2016. godine bio je 32146.

Slika 4 - Grafički prikaz hrvatskih norma prema izvorniku

HZN, kao punopravan član CEN-a i CENELEC-a, dužan je objavljivati sve nacрте europskih norma na nacionalnoj razini. HZN objavljuje informacije o hrvatskim nacrtima u HZN e-glasilu koje je dostupno na internetskim stranicama HZN-a: <http://www.hzn.hr/default.aspx?id=606>.

Većina tekstova nacрта dostupna je na internetskoj stranici HZN-a u sustavu HZNacrti, a u 2016. godini u sustav je učitano 1020 nacрта norma.

6.5.3 Tehnička priprema norma

U Odsjeku za tehničku pripremu norma (OTPN) tijekom 2016. godine plan je realiziran u potpunosti. Grafički je pripremljeno, lektorirano i /ili prevedeno 20 normativnih dokumenata s ukupno 550 stranica.

Tablica 7 - Tehnička priprema norma za objavu

	Oznaka norme	Jezik	Broj stranica	HZN e-Glasilo
1.	HRN EN 1992-1-1:2013/NA:2015	en	25	1/2016
2.	HRN EN ISO 9001:2015	hr	39	2/2016
3.	HRN ISO/TR 8713:2016	hr,en	18	2/2016
4.	HRN 1131:2016	hr	7	3/2016
5.	HRN EN 1993-1-4:2014/A1:2016	hr	19	3/2016
6.	HRN EN 1993-1-4:2014/NA:2016	hr	6	3/2016
7.	HRN EN 1997-1:2012/NA:2016	hr	30	3/2016
8.	HRN EN 71-1:2014/Ispr.1:2016	hr	3	3/2016
9.	HRN ISO 860:2010	hr	21	3/2016
10.	HRN EN 15357:2011	hr,en	30	4/2016
11.	HRN EN 50413:2012	hr	58	4/2016
12.	HRN EN 50413:2012/A1:2013	hr	6	4/2016
13.	HRN EN ISO 14001:2015	hr,en	91	4/2016
14.	HRN EN ISO 16559:2014	hr,en	47	4/2016
15.	HRN ISO 1087-1:2010	hr,en,fr	67	4/2016
16.	HRN EN 1991-1-3:2012/A1:2016	hr	16	5/2016
17.	HRN EN 1991-1-3:2012/NA:2016	hr	13	5/2016
18.	HRN EN 1992-2:2013/NA:2013/Ispr.1:2015	en	3	5/2016
19.	HRN EN 1993-1-4:2014/NA:2016	en	6	5/2016
20.	HRN EN 1997-1:2012/NA:2016	en	30	5/2016

Terminološka baza HZN i suradnja s Institutom za hrvatski jezik i jezikoslovlje (IHJJ)

U veljači 2016. godine, održan je sastanak s predstavnicima IHJJ-a te dogovoren okvir nastavka suradnje i načela praktične provedbe te je nastavljena dostava podataka IHJJ-u za Hrvatski terminološki portal i dogovorena prva jezična radionica koja je ubrzo nakon toga i održana.

6.5.4 Glasovanje o radnim dokumentima europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija

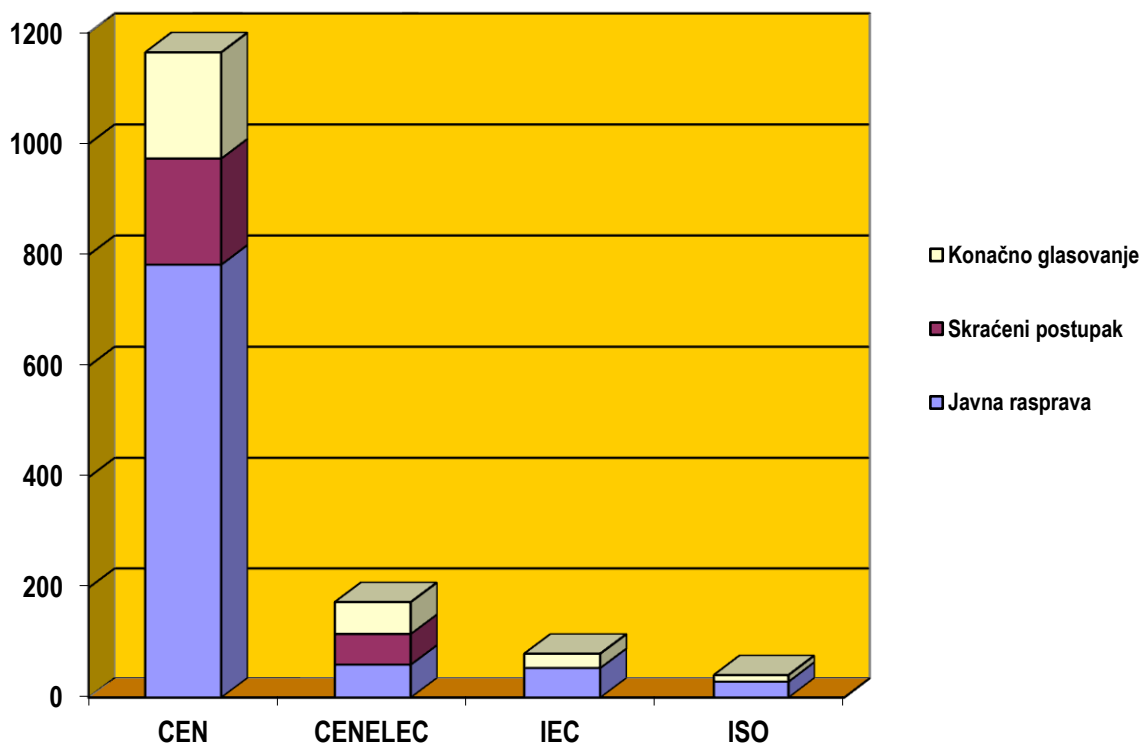
U 2016. godini HZN je u potpunosti ispunio obvezu glasovanja o nacrtima norma i konačnim nacrtima norma europskih normizacijskih organizacija (CEN i CENELEC) te o nacrtima norma, konačnim nacrtima norma i ostalim radnim dokumentima tehničkih odbora međunarodnih normizacijskih organizacija (ISO-a i IEC-a) u kojima je HZN punopravni član.

U CEN-u je 2016. godine bilo ukupno 1730 glasovanja, 783 nacrti norma bilo je na javnoj raspravi, a glasovanja o konačnim nacrtima norma bilo je 756. Po skraćenom postupku u CEN-u je bio 191 radni dokument o kojima se glasovalo.

U CENELEC-u se 2016. godine glasovalo o ukupno 861 radnom dokumentu, 60 nacrti norma bilo je na javnoj raspravi, a glasovanja o konačnim nacrtima norma bilo je 58. Po skraćenom postupku u CENELEC-u se glasalo o 56 radnih dokumenata. Paralelnih glasanja o CDV je bilo 387, a o FDIS 275. Glasovanja o TS/TR dokumentima je bilo 13.

U IEC-u se 2016. godine glasalo o ukupno 80 nacrti norma i konačnih nacrti norma tehničkih odbora u kojima je HZN punopravni član, to se odnosi na 54 nacrti norma na javnoj raspravi i 26 konačnih nacrti u fazi završnog glasanja. Također se glasovalo o 360 dokumenata tehničkih odbora IEC-a u kojima je HZN promatrač.

U ISO-u je 2016. godine bilo ukupno 144 glasovanja o nacrtima norma i drugim radnim dokumentima tehničkih odbora u kojima je HZN punopravni član, završnih glasanja je bilo ukupno 41, od tog broja se glasovalo o 29 nacrti norma na javnoj raspravi i 12 konačnih nacrti norma.

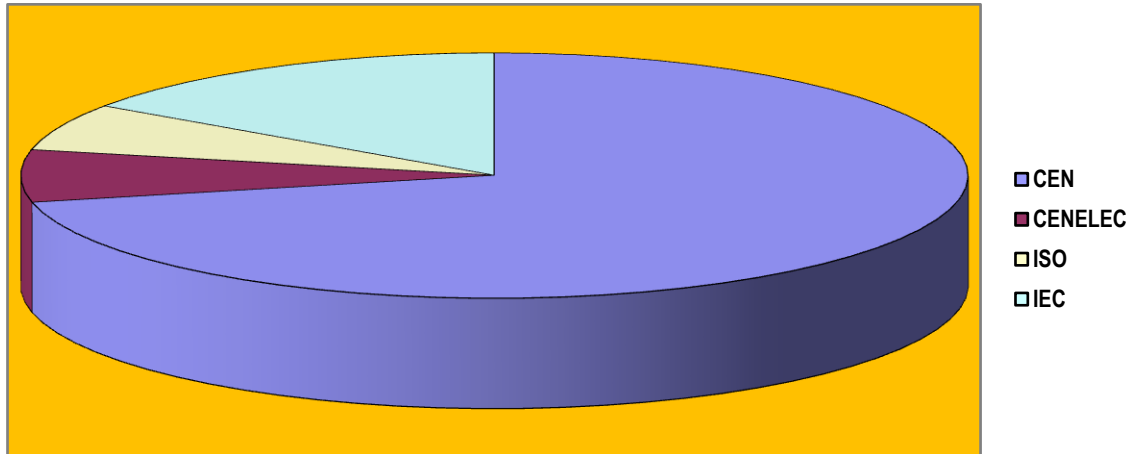

Slika 5 - Grafički prikaz glasanja HZN-a o radnim dokumentima za 2016. godinu

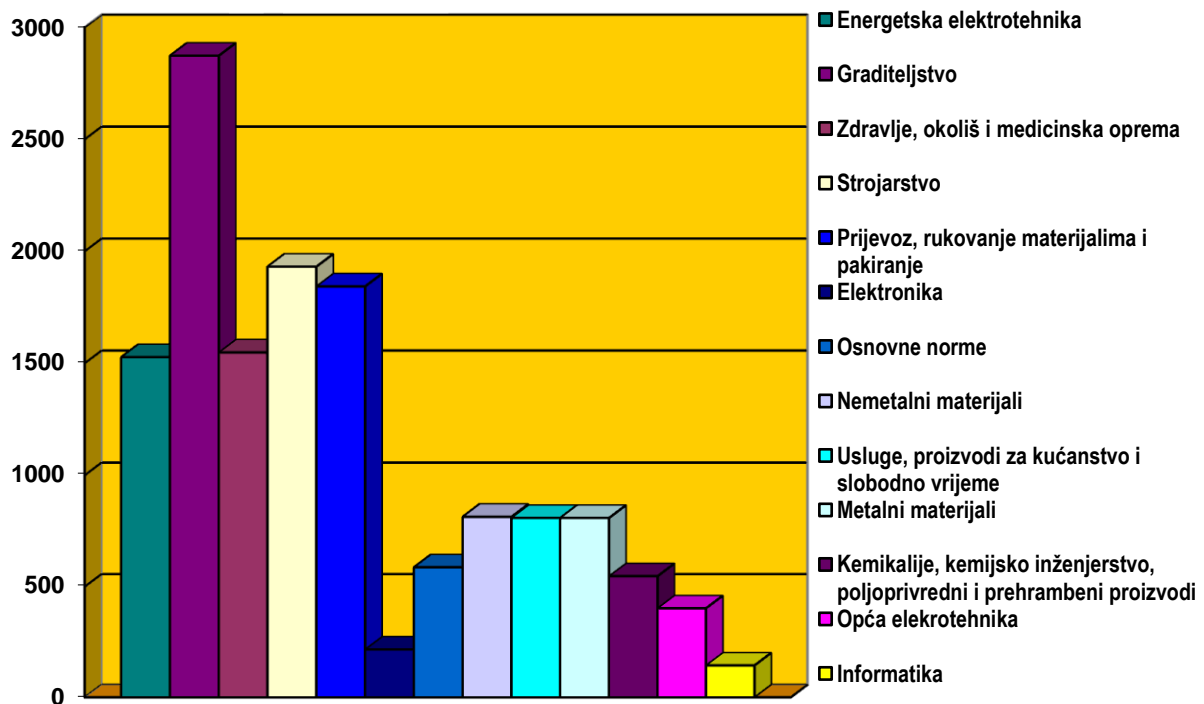
U skladu s obvezama članstva, HZN je redovito glasovao o svim radnim dokumentima CEN/BT-a i CENELEC/BT-a, kao i o dokumentima CEN/CA, CEN/GA, CENELEC/CA i CENELEC/GA.

Distribucija radnih dokumenata

Tijekom 2016. godine u zaštićenom je području članovima HZN/TO-a stavljeno na raspolaganje ukupno 18827 radnih dokumenata, što predstavlja porast stavljenih radnih dokumenata u odnosu na prethodne godine. Najveći je broj radnih dokumenata (13455) bio iz djelokruga rada tehničkih odbora CEN-a. Slijedi IEC sa 2902 radna dokumenta, CENELEC sa 1296 radnih dokumenata i ISO sa 1174 radna dokumenta.

Slika 6 - Broj radnih dokumenata prema normizacijskoj organizaciji za 2016. godinu

Slika 7 - Grafički prikaz broja radnih dokumenata prema normizacijskim područjima za 2016. godinu

Izrada pravila rada i obrazaca

Predstavnik HZN-a iz Odsjeka za planiranje postupke i kontrolu je tijekom prošle godine nastavio sudjelovanje u radu radne skupine CEN/CENELEC BT WG 7 „Reduction of development time“ te aktivno pridonio izradi novog postupka za izradu europskih norma koji je usvojen te je od 2016-07-01 u primjeni.

U odsjeku su izrađene nove verzije svih šest dijelova Unutrašnjih pravila za normizaciju, koje su prosljeđene na usvajanje.

U odsjeku su tijekom 2016. izrađeni razni novi obrasci za normizacijski rad i za glasovanje, kako na međunarodnoj tako i na europskoj razini.

6.5.5 Dostava podataka o prihvaćenim europskim normama i postupak obavješćivanja (notifikacije)

Hrvatski zavod za norme je dužan dostavljati podatke o prihvaćenim normama i normizacijskim dokumentima CEN-a i CENELEC-a. Podaci se učitavaju u sustav CEN-CENELEC iPROJEX, modul „National implementation“. U 2016. godini, učitani su podaci za 1621 dokument.

HZN je dužan dostavljati informacije o izradi nacionalnih norma. U 2016. godini nije izrađena nijedna izvorna hrvatska norma te stoga nije provedeno nijedno obavješćivanje. Podaci o izvornim hrvatskim nacrtima norma redovito se objavljuju u mjesečnim izvještajima o novim prijavama *CEN Monthly Notification Register* zajedno s podacima svih članova CEN-a koje HZN objavljuje na internetskim stranicama na adresi <http://www.hzn.hr/default.aspx?id=72>.

6.5.6. Dostavljanje naslova norma na hrvatskome jeziku za Službeni list Europske unije

Naslovi nacionalnih norma koje su prihvaćene europske norme koje su citirane ili će biti citirane u Službenome listu Europske unije (OJ EU) moraju biti prevedene na sve jezike Europske unije (EU) i Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA).

Nacionalna su normirna tijela odgovorna za dostavu nacionalnih naslova norma u fazi konačnog nacrtu, a najkasnije u fazi ratifikacije. Naslovi se ne dostavljaju EK izravno, već se dostavljaju Središnjoj upravi CEN-CENELEC-a (CEN-CENELEC Management Centre – CCMC) koja naslove na svim jezicima članova CEN-a i CENELEC-a u elektroničkom obliku dostavlja EK sukladno Okvirnom sporazumu potpisanom između CEN-a odnosno CENELEC-a i EK. Naslovi se učitavaju u sustav iProjex, modul „National titles“ prema postavljenim pravilima.

HZN je obavezan dostavljati naslove harmoniziranih europskih norma koje su prihvaćene kao hrvatske norme od 1. srpnja 2013., tj. od ulaska Republike Hrvatske u EU.

U 2016. godini dostavljeno je oko 390 naslova norma i nacrtu norma na hrvatskome jeziku. Popisi harmoniziranih norma citiranih u OJ EU dostupni su putem internetske stranice: http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/harmonised-standards/index_en.htm.

ESO (*)	Referentni broj i naslov norme (i referentni dokument)	Prva objava SL	Referentni broj zamijenjene norme	Datum prestanka valjanosti pretpostavke o sukladnosti zamijenjene norme Napomena 1.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
CEN	EN 81-20:2014 Sigurnosna pravila za konstrukciju i ugradnju dizala – Dizala za prijevoz osoba i tereta – 20. dio: Osobna dizala i teretno osobna dizala	14.11.2014.	EN 81-1:1998 +A3:2009 EN 81-2:1998 +A3:2009 Napomena 2.1	31.8.2017.
CEN	EN 81-21:2009+A1:2012 Sigurnosna pravila za konstrukciju i ugradnju dizala – Dizala za transport osoba i tereta – 21. dio: Nova osobna dizala i osobna teretna dizala u postojećim zgradama	31.10.2012.	EN 81-21:2009 Napomena 2.1	Datum isteka (28.2.2013.)

Slika 8 - Primjer objavljenog popisa harmoniziranih norma s naslovima na hrvatskome jeziku u Službenom listu EU-a

6.6 Doprinos normizacije primjeni pravne stečevine koja se odnosi na sigurnost proizvoda

Tijekom 2016. godine HZN je na zahtjev Ministarstva gospodarstva priredio popis hrvatskih norma iz područja opće sigurnosti proizvoda.

Djelatnici normoteke u informacijskom sustavu HZN-a prate podatke o usklađenim normama. U tablici u nastavku nalazi se ukupan broj usklađenih europskih norma prema direktivama novoga pristupa koje su objavljene do 31. prosinca 2016. godine i koje su preuzete u nacionalni normizacijski sustav.

Tablica 8 - Prikaz usklađenih europskih norma prihvaćenih za provedbu novoga zakonodavnog okvira

	Područje direktive/uredbe	Oznaka direktive/uredbe	Broj usklađenih norma
1.	Niskonaponska oprema (LVD)	2014/35/EU	1142
2.	Jednostavne tlačne posude	2014/29/EU	6
3.	Sigurnost igračkaka	2009/48/EZ	13
4.	Građevni proizvodi (CPD/CPR)	89/106/EEZ Uredba (EU) 305/2011	530
5.	Elektromagnetska kompatibilnost (EMC)	2014/30/EU	192
6.	Sigurnost strojeva (MD)	2006/42/EZ	879
7.	Osobna zaštitna oprema (PPE)	89/686/EEZ	323
8.	Neautomatske vage	2014/31/EU	1
9.	Medicinski uređaji, aktivni implantabilni medicinski uređaji	90/385/EEZ	52
10.	Uređaji na plinovita goriva	2009/142/EZ	114
11.	Eksplozivi za civilnu uporabu	93/15/EEZ	58
12.	Medicinski uređaji	93/42/EEZ	284
13.	Oprema i zaštitni sustavi za potencijalno eksplozivne atmosfere (ATEX)	2014/34/EU	101
14.	Rekreacijska plovila	94/25/EZ	78
15.	Mjerni instrumenti	2004/22/EZ	25
16.	Dizala	2014/33/EU	18
17.	Tlačna oprema (PED)	2014/68/EU	211
18.	Radijsko-telekomunikacijska terminalna oprema	1999/5/EZ	276
19.	Radijsko-telekomunikacijska terminalna oprema	2014/53/EU	23
20.	Medicinski uređaji, in vitro dijagnostika	98/79/EZ	40
21.	Novi toplovodni kotlovi na tekuća ili plinovita goriva	92/42/EEZ	-
22.	Žičare za prijevoz osoba	2000/9/EZ	23

	Područje direktive/uredbe	Oznaka direktive/uredbe	Broj usklađenih norma
23.	Pirotehnički proizvodi	2007/23/EZ	24
24.	Interoperabilnost željezničkog sustava	2008/57/EZ	168
25.	Ambalaža i ambalažni otpad	94/62/EZ	7
26.	Poštanske usluge	97/67/EZ	15
27.	Kozmetika	Uredba (EZ) 1223/2009	1
28.	Ograničavanje uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi (RoHS)	2011/65/EU	-
29.	Kemikalije (REACH)	Uredba (EZ) 1907/2006	3
30.	Novi zakonodavni okvir i EMAS	Uredba (EZ) 765/2008	33
31.	Opća sigurnost proizvoda	2001/95/EZ	67

6.7 Članstvo i rad u tijelima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju i predstavljanje normizacijskih aktivnosti na nacionalnoj razini

Rad i aktivnosti Hrvatskog zavoda za norme (HZN-a) bio je u 2016. godini usmjeren na izvršavanje obveza koje proizlaze iz punopravnoga članstva u europskim i međunarodnim normizacijskim organizacijama kao i predstavljanju rada HZN-a na regionalnoj i državnoj razini, na stručnim skupovima, konferencijama, seminarima i susretima radi promicanja normizacije kao osnovne djelatnosti HZN-a.

6.7.1 Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO, IEC)

HZN je punopravni član Međunarodne organizacije za normizaciju (International Organization for Standardization, ISO) te Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (International Electrotechnical Commission, IEC).

HZN vodi tajništvo međunarodnoga tehničkog pododbora IEC/TC/SC 31 J, *Razredba zona opasnosti i zahtjevi za instalacije (Classification of hazardous areas and installation requirements)* u suradnji s Ex Agencijom.

Članovima odgovarajućih hrvatskih tehničkih odbora osiguran je pristup radnim dokumentima navedenih međunarodnih odbora. Međunarodnim se odborima redovito dostavljaju primjedbe na radne dokumente u tijeku pripreme međunarodnih norma te se redovito obavlja glasovanje o radnim dokumentima u svim fazama rada na međunarodnim normama.

6.7.2 Europske organizacije za normizaciju (CEN i CENELEC) i Europski institut za telekomunikacijske norme (ETSI)

HZN je kao punopravni član Europskog odbora za normizaciju (European Committee for Standardization, CEN) i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC) te kao nacionalno normizacijsko tijelo član Europskog instituta za telekomunikacijske norme (European Telecommunications Standards Institute, ETSI) redovito sudjelovao u aktivnostima tih organizacija.

Obavijesti o hrvatskim normama koje su prihvaćene europske norme CENELEC-a i ETSI-ja dostavljaju se tim organizacijama u skladu s njihovim pravilima.

U skladu s obvezama HZN-a koje proizlaze iz članstva u europskim organizacijama za normizaciju, HZN je tijekom 2016. godine u brojna tijela delegirao svoje predstavnike koji aktivno sudjeluju u radu tih tijela.

HZN je sudjelovao u radu Tehničke uprave CEN-a (CEN/BT) i Tehničke uprave CENELEC-a (CENELEC/BT), na sastancima Upravnog vijeća CEN-a (CEN/CA), redovitoj godišnjoj skupštini CEN/CENELEC-a. U tijelima CEN-a i CENELEC-a: WG IT Tools i TF eComments te u povjerenstvu EMAS i u povjerenstvu za EU Ecolabel sudjeluju predstavnici HZN-a.

U skladu s obvezama članstva, HZN je redovito glasovao o radnim dokumentima CEN/BT-a i CENELEC/BT-a. U 2016. godini glasovalo se o 176 BT dokumenata. Dostavljeni su nacionalni podaci u CEN/TC 181, *Dedicated liquefied petroleum gas appliances* za izradu europskih normativnih dokumenata FprEN 484 i FprEN 14543.

Pregled sudjelovanja u radu (na događanjima u organizaciji) europskih organizacija za normizaciju, ESO-a:

- Sastanak CEN-CLC WG EaS; Project 3: To establish and accelerate repository structures and content; FER, Zagreb 2016-06-19, tri zaposlenika
- CEN/BT: 80. sastanak, Bruxelles, 2016-09-29/30, jedan zaposlenik
- CEN/CA Strategic Advisory Group on Services (SAGS), jedan zaposlenik
- CEN/TC 452, osnivački sastanak održan u Zagrebu, HZN, 2016-12-13
- Sastanak radne skupine CEN-CLC SME WG, webconferencija, 2016-10-27, jedan zaposlenik
- Sastanak radne skupine *Education about standardization*, Fakultet elektrotehnike i računarstva, 2016-07-19, tri zaposlenika.

CEN/TC 452 je prvi europski tehnički odbor čije tajništvo vodi Hrvatski zavod za norme. Riječ je o odboru čije će područje rada obuhvatiti zahtjeve za obuku pasa pomagača (u koje se ubrajaju i psi vodiči), zahtjeve za korisnike i trenere.

Projekt SA/CEN/ENTR/000/2012-07 "eComment"

U 2014. godini izrađen je sustav za komentiranje nacrti norma – HZNacrti. Sustav je namijenjen hrvatskoj stručnoj javnosti koja nije uključena u rad tehničkih odbora HZN-a, a posebno malim i srednjim poduzećima koja se žele informirati o nacrtima norma te davati svoje komentare na nacрте za vrijeme trajanja javne rasprave. Putem sustava HZNacrti korisnici mogu čitati nacрте norma te davati komentare koji će nakon isteka roka za davanje komentara biti prosljeđeni hrvatskomu tehničkom odboru (HZN/TO, HZN/TO E) zaduženom za određeni nacrt.

Sustav je dostupan korisnicima putem internetske stranice HZN-a od 1. rujna 2014. godine, <http://www.hzn.hr/default.aspx?id=396>.

Izrada sustava HZNacrti sufinancirana je sredstvima EK-a u okviru Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije (Competitiveness and Innovation Framework Programme – CIP), kojemu je cilj potaknuti konkurentnost europskih poduzeća. Prvu komponentu CIP programa čini Program za poduzetništvo i inovacije (Entrepreneurship and Innovation Programme – EIP), kroz koju se financira i projekt SA/CEN/ENTR/000/2012-07 "eComment", čiji je prijavitelj CEN-CENELEC Management Centre (CCMC). Projekt traje četiri godine, a ukupna vrijednost projekta je 670.370,28 EUR. Vrijednost je projekta za HZN 130.531,94 EUR, a EK i EFTA sufinanciraju projekt u iznosu od 95 %. Komunikaciju između članova CEN-a i EK-e odnosno EFTA-e koordinira CCMC. Odnosi svih strana u projektu definirani su okvirnim partnerskim sporazumom između EK-e, EFTA-e, CEN-a i CENELEC-a (Framework Partnership Agreement 2009 – FPA 2009).

U 2016. godini u sustav HZNacrti učitano je 1020 nacrti norma, registrirano je 69 korisnika, a upućeno je 40 komentara na 2 nacрте norma.

HZN je u 2016. izradio treći tehnički i financijski izvještaj koji se upućen u CCMC-u čiji je zadatak izvještaje poslati Europskoj komisiji zajedno s izvještajima drugih sudionika u projektu. Europska je komisija imala dodatna pitanja na koja je odgovoreno te je Europska komisija prihvatila izvještaje.

6.7.3 Suradnja s nacionalnim normirnim tijelima drugih država

Održano je nekoliko regionalnih sastanaka i radionica u području normizacije i srodnim područjima na kojima su sudjelovali predstavnici HZN-a.

Nastavljena je suradnja s nacionalnim normizacijskim organizacijama Njemačke (DIN, VDE), Ujedinjenog Kraljevstva (BSI) te američkom normizacijskom organizacijom ASTM na distribuciji njihovih norma korisnicima u Republici Hrvatskoj.

Predstavnici Hrvatskoga zavoda za norme od 14. do 15. prosinca bili su u dvodnevnom radnom posjetu Institutu za standardizaciju Srbije (ISS) u sklopu kojeg je potpisan Memorandum o razumijevanju o tehničkoj suradnji između HZN-a i ISS-a.

U HZN-u je od 30. lipnja do 1. srpnja 2016. godine održana trodnevna edukacija za predstavnike Instituta za standardizaciju BiH.

Pregled sudjelovanja na događanjima u organizaciji nacionalnih normirnih tijela drugih država:

- Quality infrastructure training, conformity assessment i and QI training results, Kiyv, Ukraina, Good practice of Croatian standard Institute in European and International Standardization, 2016-04-07/08
- Sustainability of National Standards Bodies, Skopje, Makedonija, Good practice of Croatian standard Institut, 2016-06-07
- ustainability of National Standards Bodies, Skopje, Makedonija, Standardization in Croatia – Eurocodes, 2016-06-07/08.

6.7.4 Suradnja s drugim tijelima u Republici Hrvatskoj

Hrvatski zavod za norme tijesno surađuje s ministarstvima i drugim državnim upravnim organizacijama i ustanovama koje u svojem radu upotrebljavaju norme (Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, Državni zavod za mjeriteljstvo, Hrvatska akreditacijska agencija i sl.).

Hrvatski zavod za norme također surađuje s Hrvatskom gospodarskom komorom, inženjerskim komorama te strukovnim tehničkim udrugama (Hrvatskom komorom inženjera građevinarstva, Hrvatskom komorom inženjera elektrotehnike, Hrvatskom Komorom arhitekata, Hrvatskim mjeriteljskim društvom, Hrvatskim društvom za kvalitetu i drugima).

Nastavljena je suradnja sa strukovnim komorama i Ministarstvom gospodarstva u smislu pristupa članova komora Repozitoriju hrvatskih norma HRN4You te su povezano s tim obnovljeni Sporazumi o suradnji s Hrvatskom komorom inženjera građevinarstva (HKIG), Hrvatskom komorom inženjera elektrotehnike (HKIE), Hrvatskom komorom arhitekata (HKA) i Ministarstvom gospodarstva, Upravom za inspekcijske poslove u gospodarstvu.

Hrvatski zavod za norme redovito je davao mišljenja o svim propisima i zakonima iz područja sigurnosti proizvoda te o drugim dokumentima koje su mu na ocjenjivanje dostavljala ministarstva ili druge državne upravne organizacije. Nekoliko je djelatnika HZN-a uključeno u rad komisija za donošenje zakona i propisa u više ministarstava.

Nadalje, Hrvatski zavod za norme davao je na zahtjev Komisije za javne nabave određena tumačenja primjene norma u tehničkim specifikacijama za javne nabave.

Na temelju sporazuma s Institutom za hrvatski jezik i jezikoslovlje, HZN je aktivno podržavao projekt tehničkog nazivlja STRUNA.

HZN za tijela državne uprave na zahtjev izrađuje popise norma koji služe za provedbu usklađenog zakonodavstva koje se temelji na načelima novoga zakonodavnog okvira radi njihova objavljivanja u Narodnim novinama.

Djelatnici HZN-a sudjelovali su u pripremoj dokumentaciji za program dodjele potpora Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta pod nazivom *Certifikatom do tržišta*.

6.8 Informatički sustav HZN-a

Informatički i komunikacijski sustav Hrvatskog zavoda za norme sastoji se od 11 poslužitelja s odgovarajućom zaštitom mreže i e-pošte te centraliziranim sustavom za sigurnosno kopiranje poslužitelja (backup).

Središnji dio informatičkog i komunikacijskog sustava čini sustav upravljanja procesima u normizacijskom radu koji se odvija u okviru Zavoda, a temelji se na IBM platformi Lotus Notes s Domino serverom. Taj je sustav projektiran tako da pokriva sve procese koji se odvijaju u postupku donošenja norma te preuzimanja europskih i međunarodnih norma, osigurava rad tehničkih odbora te sudjelovanje hrvatskih stručnjaka u radu europskih i međunarodnih tehničkih odbora u svim fazama razvoja norma, kao što su davanje mišljenja i primjedaba te glasovanje o normativnim dokumentima u svim fazama njihova razvoja. Osim uobičajene razmjene poruka, sustav osigurava izravnu povezanost s aplikativnim rješenjima, tj. prihvaćanje i slanje poruka sa svim vrstama priloženih digitalnih dokumenata iz aplikativnog u sustav e-pošte i obrnuto.

Zbog specifičnosti normizacijskog rada i njegova, prije svega europskog i međunarodnog, karaktera te obveza HZN-a da sudjeluje u tome radu i da osigura kompatibilnost toga sustava sa sličnim sustavima europskih (CEN, CENELEC, ETSI) i međunarodnih (ISO, IEC) normizacijskih organizacija, taj je sustav potrebno trajno posuvremenjivati i održavati tako da zadovoljava sve zahtjeve koji proizlaze iz takve suradnje i obveza HZN-a prema međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama.

Sustav Lotus Domino/Notes je ključni sustav za poslovanje Zavoda te se za njega putem natječaja na godišnjoj razini ugovara održavanje. Na taj je način omogućena modernizacija sustava i dogradnja novih funkcija i poboljšanje postojećih.

Osim temeljnog normizacijskog rada, taj sustav omogućuje odvijanje i drugih procesa kao što su informiranje javnosti o normama i normativnim dokumentima (prije svega trajno posuvremenjivanje kataloga hrvatskih norma na internetskoj stranici Zavoda), prodaju norma korisnicima, prije svega u Republici Hrvatskoj, te pružanje drugih informacija iz područja normizacije korisnicima.

Unaprijeđena je mrežna aplikacija koja omogućuje uvid u hrvatske norme (repozitorij hrvatskih norma HRN4You) nizom novih funkcija i mogućnosti, kako s korisničke tako i s administrativne strane. Uz partnersku suradnju sa Sveučilišnim računskim centrom (SRCE), a u svrhu uporabe servisa autentifikacijske i autorizacijske infrastrukture znanosti i visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj kojom raspolaže SRCE, ostvaren je jedan od strateških ciljeva HZN-a u proteklom razdoblju, a to je otvaranje repozitorija i drugim velikim korisnicima uključujući i akademsku zajednicu. Rješenje je predstavljeno pojedinim obrazovnim institucijama iz visokog obrazovanja radi komercijalizacije projekta i pružanja istih usluga i drugim korisnicima norma koji su dio tog sustava.

Informatički sustav kojim se osigurava potpora prodaji, *e-prodaja*, također je unaprijeđen novim funkcijama i mogućnostima. Svrha je toga sustava posuvremenjivanje sustava prodaje norma, potpora tomu sustavu te praćenje prodajnog procesa i njegova integracija s ostalim uslugama poput repozitorija hrvatskih norma i web trgovine. U okviru rješenja za potporu prodajnom procesu, u tijeku je rad na izradi modela web trgovine koja bi integrirala DRM sustav zaštite.

Sustav Lotus Domino/Notes je 2016. obogaćen novim funkcijama i mogućnostima koje se odnose na interni rad i normizacijske procedure.

Zbog Zakona o pravu na pristup informacijama nadograđeno je postojeće web sučelje kataloga hrvatskih norma i projekata akcijama za eksport rezultata pretrage u doc i csv formatu.

Trajno se unaprjeđuje i posuvremenjuje internetska stranica HZN-a (www.hzn.hr) na hrvatskome i engleskome jeziku na kojoj su javnosti dostupni katalog hrvatskih norma i program rada HZN-a sa svim normizacijskim projektima, opće informacije o HZN-u, aktivnostima, tehničkoj infrastrukturi (HZN/TO) i publikacijama. Mrežne se stranice HZN-a svakodnevno posuvremenjuju novim sadržajima i informacijama iz područja normizacije i srodnih djelatnosti. Na stranici se redovito objavljuje službeno glasilo HZN-a e-Glasilo.

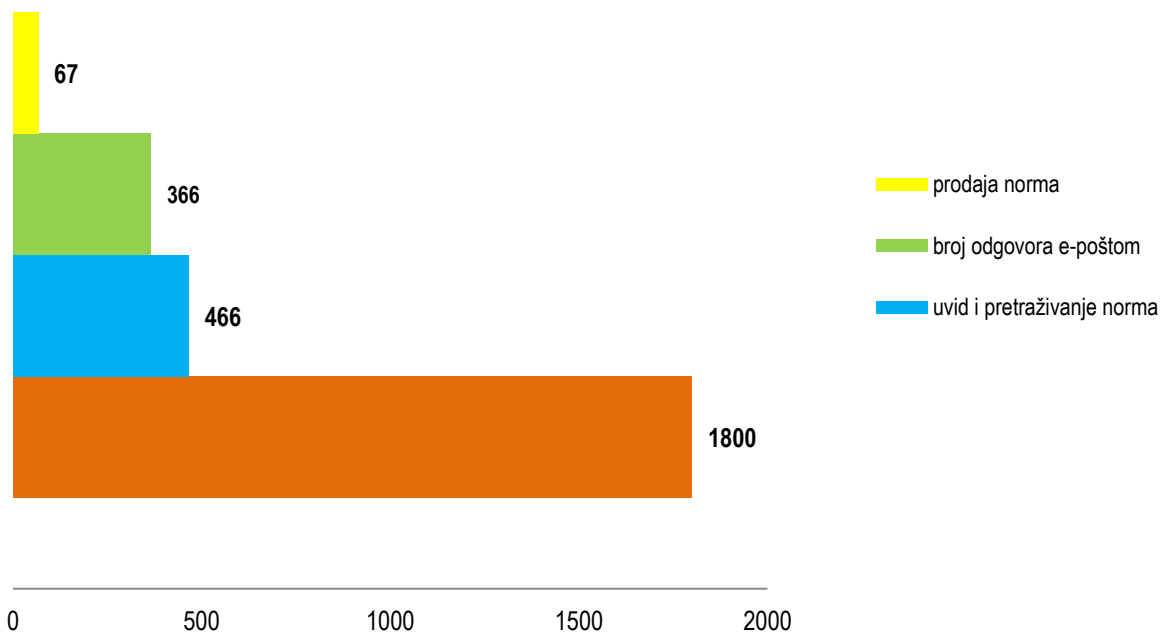
Redovito se upotrebljavaju i ostala aplikativna rješenja za sljedeće poslovne procese:

- prodaja norma i drugih dokumenata
- financijsko knjigovodstvo
- djelovodni poslovi
- opis i praćenja zaduženja/naplate članarina za članove HZN-a.

Radi ostvarivanja financijskih ušteda i povećanja djelotvornosti rada HZN-a, u čemu ključno značenje ima količina prometa preko interneta i njegova brzina, s pružateljem usluge pristupa internetu svake se godine revidira ugovor radi mogućih korekcija, a kako bi se postigao optimalan odnos mjesečnih troškova i pružene usluge.

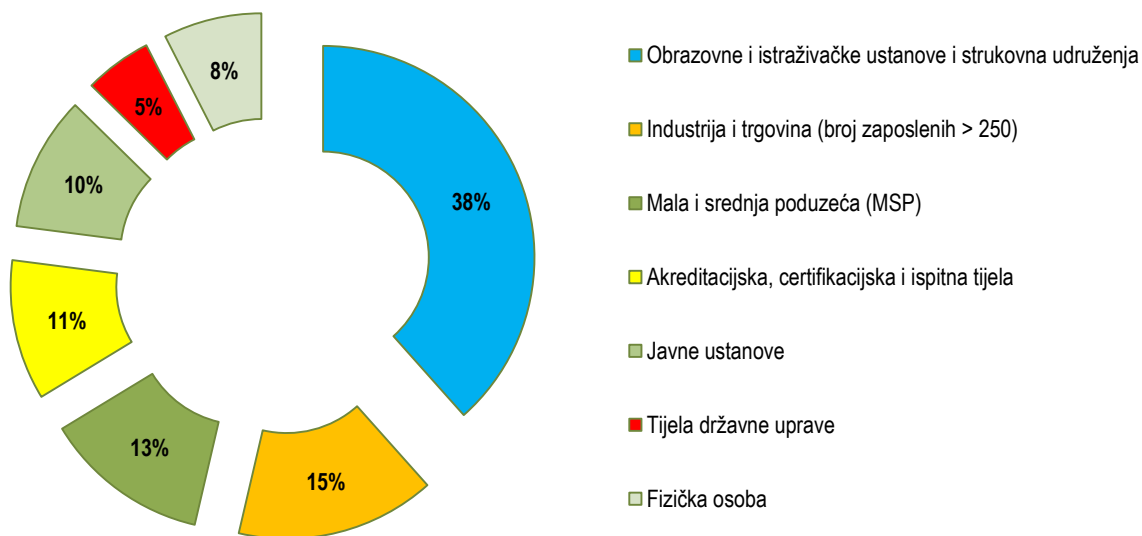
6.9 Normoteka i rad s korisnicima

U 2016. godini normoteka je imala 466 korisnika. Telefonskim putem pruženo je oko 1800 obavijesti o normama, elektroničkom poštom odgovoreno je na 366 upita, a 67 kupaca norma kupnju je obavilo u normoteci putem POS uređaja.

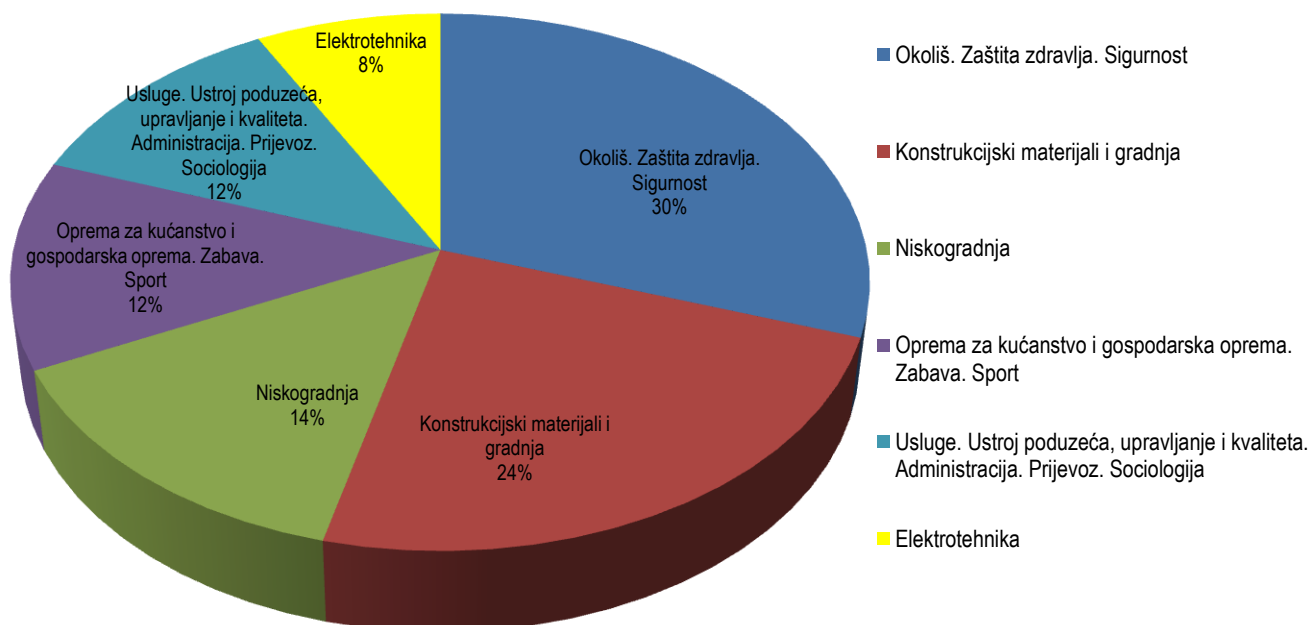
Slika 9 - Usluge normoteke (2016.)

Korisnici najčešće traže podatke o sadržaju normativnih dokumenata, o statusu normativnih dokumenata i zamjeni za povučene normativne dokumente, o propisima koji upućuju na primjenu norma i o normama objavljenim u natječajnoj dokumentaciji u postupcima javne nabave. Najveći broj korisnika normoteke u 2016. godini bili su predstavnici obrazovnih i istraživačkih ustanova i strukovnih udruženja, industrije i trgovine, malih i srednjih poduzeća te akreditacijskih, certifikacijskih i ispitnih tijela.

Slika 10 - Struktura korisnika normoteke (2016.)

Korisnici su najveće zanimanje pokazali za pružanje obavijesti o normama iz područja okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti, konstrukcijskih materijala i gradnje, niskogradnje, opreme za kućanstvo i gospodarske opreme, zabave i sporta, usluga, ustroja poduzeća, upravljanja i kvalitete, administracije, prijevoza, sociologije te norme iz područja elektrotehnike.

Slika 11 - Norme izdane prema međunarodnoj razredbi norma (ICS)

Tijekom 2016. godine korisnicima normoteke omogućeno je pretraživanje baze podataka Perinorm i informacijskog sustava HZNorm te uvid u sadržaj svih normativnih dokumenata iz fonda koji čine: zbirka hrvatskih

norma (HRN), zbirka europskih norma (CEN, CENELEC), zbirka međunarodnih norma (ISO, IEC), zbirka njemačkih norma (DIN), zbirka britanskih norma (BSI) te zbirka američkih granskih norma (ASTM).

Svi su važeći normativni dokumenti iz fonda dostupni na uvid u elektroničkome formatu na računalima prilagođenim potrebama korisnika za pretraživanjem podataka o normama te zaštićenim u skladu s pravilima o informacijskoj sigurnosti. Povučeni normativni dokumenti također su dostupni na uvid, djelomično u papirnatome, a većim dijelom u elektroničkome formatu.

Osim navedenog, korisnicima normoteke omogućen je pregled domaćih i stranih stručnih publikacija iz područja normizacije te pretplata na usluge informiranja.

Do kraja godine fond normoteke porastao je za oko 13300 novih normativnih dokumenata. S obzirom na fond normoteke, najveći broj informacijskih upita korisnika u 2016. godini povezan je s informacijama i podacima o hrvatskoj zbirci norma (HRN), a najmanji je zanimanje povezano s informacijama i podacima o britanskoj zbirci norma (BSI). Fond normoteke također je porastao za oko 11800 JUS norma u digitalnom formatu za koje je HZN zatražio ustupanje od Instituta za standardizaciju Srbije. Ta je zbirka norma u nacionalnu normizaciju preuzeta 1995. godine Uredbom o izmjenama i dopunama Zakona o standardizaciji (NN 44/95), u međuvremenu je povučena, ali predstavlja arhivsku građu o kojoj HZN mora trajno voditi brigu.

U odsjeku je tijekom godine u elektroničkome formatu pripremljeno oko 1900 hrvatskih norma. Za potrebe dostupnosti hrvatskih norma putem repozitorija hrvatskih norma, nazivi datoteka usklađeni su s referencijskim oznakama norma u Lotus bazi. Korisnici repozitorija redovito se obraćaju djelatnicima odsjeka za pomoć u pretraživanju sadržaja repozitorija hrvatskih norma.

Nešto manji broj korisnika normoteke u 2016. godini u odnosu na prethodne godine, posebno one prije uspostavljanja elektroničkih aplikacija, tumači se upravo povećanim pristupom korisnika e-aplikacijama, a posebno Repozitoriju hrvatskih norma (HR4You), o čemu će više podataka biti prikazano u točki 6.15.3.

Djelatnici normoteke tijekom godine su redovito učitali europske nacрте norma u aplikaciju HZNacrti koja je namijenjena svim zainteresiranim korisnicima, a posebno malim i srednjim poduzećima (MSP), kojima se želi olakšati sudjelovanje u aktivnostima nacionalne i europske normizacije te procesu izrade hrvatskih norma (HRN, HRN EN). Do kraja 2016. godine, u sustav je učitano i opisano 1002 nacрте norma.

Djelatnici normoteke sudjelovali su u izradi zahtjeva za izmjenama u Lotus bazi, a koje su se odnosile na prikaz podataka o normama prema direktivama te prikaz podataka o europskim normama i o normama putem on-line kataloga.

Za potrebe rada tehničkih odbora HZN-a tijekom godine redovito su pripremane narudžbe normativnih dokumenata s odgovarajućom zaštitom.

Tijekom godine normoteku su zajedno sa svojim profesorima posjetili studenti Arhitektonskog fakulteta, studij dizajna, studenti sveučilišnog diplomskog studija Građevinskog fakulteta u Osijeku, studenti Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu i studenti Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije u Zagrebu.

Za vrijeme posjeta HZN-u studentima su predstavljene informacijske, dokumentacijske i komunikacijske usluge normoteke te e-aplikacije: Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You, Sustav komentiranja nacрте norma - HZNacrti i alat za e-učenje. Za vrijeme svakog organiziranog posjeta normoteci, posjetiteljima se daju korisne informacije o fondu, mogućnostima nabave norma i raspoloživim medijima, o zaštiti norma i autorskom pravu na norme, o povezanosti norma i propisa i dr.

6.10 Kontaktna točka za Codex Alimentarius

Codex Alimentarius je zbirka međunarodnih norma za hranu, smjernica i kodova dobre prakse kojima je glavna svrha zaštita zdravlja potrošača i osiguranje poštenih postupaka u trgovini hranom. Codex Alimentarius služi kao temelj za mnoge nacionalne norme i propise za hranu. Zbirku donosi Komisija Codex Alimentarius (CAC). CAC su zajednički osnovale *Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO)* i *Svjetska zdravstvena*

organizacija (WHO). Sjedište joj je u Rimu (Italija). Svoju prvu sjednicu održala je 1963. godine, a njezini se sastanci redovito održavaju u Rimu ili Ženevi. Republika Hrvatska je država članica Komisije Codex Alimentarius od 1994. godine.

Države članice WTO-a moraju pri donošenju propisa o sigurnosti hrane upotrebljavati Codexove norme koje priznaju sporazumi WTO/TBT i WTO/SPS. Time se ne zahtijeva da sve države prihvate sve Codexove norme. Codexove odredbe za sigurnost hrane prihvaćene SPS-om odnose se na najviše granice rezidua za pesticide i veterinarske lijekove, najviše razine za aditive u hrani, najviše razine onečišćivača te zahtjeve za higijenu hrane. Codexove norme koje priznaje TBT odnose se na označivanje hrane, označivanje prehrambenih vrijednosti, norme o identitetu za pojedine skupine proizvoda, norme trgovačke kvalitete za svježe voće i povrće te *organsku* ili *biološku* hranu.

Codex Alimentarius trenutno ima aktivno 10 Općih odbora, 7 odbora za pojedine vrste namirnica, 1 Ad hoc međuvladinu skupinu sa zadatkom, Komisiju Codex Alimentarius (CAC), Izvršni odbor te 6 FAO/WHO koordinacijskih odbora.

Hrvatski zavod za norme (HZN) je Codexova kontaktna točka za Republiku Hrvatsku od 1994. godine. Za sve sastanke radni dokumenti, cirkularna pisma, komentari i sl. upućuju se na Codexovu kontaktnu točku koja, sukladno tematici, dokumenta iste prosljeđuje na nadležnu upravu Ministarstva zdravstva ili Ministarstva poljoprivrede. Osim toga, problematiku Codexova odbora za opća načela, FAO/WHO koordinacijskog odbora za Europu, Izvršnog odbora te Komisije Codex Alimentarius, kontaktna točka prati samostalno uz konzultaciju ostalih sudionika povezanih s navedenim.

U skladu s dogovorenom Procedurom postupanja i komunikacije između Hrvatskog zavoda za norme, Ministarstva poljoprivrede i Ministarstva zdravstva, predstavnica HZN-a, tj. Codexove kontaktne točke, prisustvovala je 30. sjednici Codexova odbora za opća načela održanoj u Parizu od 11. do 15. travnja 2016. godine.

6.11 Informacijska središnjica u smislu Sporazuma WTO/TBT

U okviru svojih zadataka, Informativna središnjica WTO/TBT-a odgovorila je u 2016. godini na više od 230 upita o hrvatskim normama, hrvatskim tehničkim propisima i certificiranju proizvoda i laboratorija za ispitivanje. Većina upita je bila iz inozemstva.

Zaključkom Vlade RH od 21. listopada 2010. godine Hrvatski zavod za norme određen je nacionalnim notifikacijskim tijelom u smislu Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini (TBT) pri Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO). Obavješćivanje svih tijela državne uprave o notifikacijama tehničkih propisa ostalih članica Svjetske trgovinske organizacije provodi se zbog pravovremenog reagiranja relevantnih tijela čime se treba spriječiti stvaranje zapreka u trgovini odnosno moguća šteta hrvatskom izvozu.

Tijekom 2016. godine nijedno ministarstvo ili državna upravna organizacija nisu dostavili nikakve podatke o tehničkim propisima za notifikaciju.

6.12 Pružanje drugih vrsta usluga

6.12.1 Dodjela registracijskih brojeva

U HZN-u se provode i postupci dodjele registracijskog broja za izdavače kartica (IIN) (u skladu s normom ISO/IEC 7812, *Identification cards – Identification of issuers*), dodjele registracijskog broja za proizvođače vozila i dijelova vozila (WMI, WPMI) (u skladu s normama HRN ISO 3780:1998, *Cestovna vozila – Međunarodna oznaka proizvođača (ISO 3780:1983)* i HRN ISO 4100:1998, *Cestovna vozila – Međunarodna oznaka proizvođača dijelova (ISO 4100:1980)*) i dodjele registracijskog broja davatelja programskih usluga za *smart* kartice (RID)

(prema normi ISO/IEC 7816-5:2004, *Identification cards – Integrated circuit cards – Part 5: Registration of application providers*).

U tijeku 2016. godine proveden je jedan (1) postupak dodjele registracijskog broja za izdavatelje identifikacijskih kartica (IIN) i jedan (1) postupak dodjele registracijskog broja za proizvođače vozila (WMI).

U HZN-u se održava registar dodijeljenih registracijskih brojeva za Republiku Hrvatsku (javno dostupan na internetskim stranicama HZN-a).

6.12.2 Usluge informiranja

Na zahtjev korisnika, Hrvatski zavod za norme izdaje potvrde o istovjetnosti, prihvaćanju ili statusu norma, kao i dozvole za uporabu dijelova norma. Tijekom 2016. godine riješeno je dvadesetak takvih zahtjeva.

Hrvatski zavod za norme (HZN) svojim članovima i korisnicima nudi usluge jednokratnog i trajnog informiranja, pretplatu i stalne narudžbe na norme prema *Cjeniku usluga Hrvatskog zavoda za norme*. Tijekom 2016. godine nije bilo zahtjeva za tim uslugama. Usluge treba unaprijediti i uskladiti s novim potrebama korisnika i novim IT tehnologijama.

Redovito je održavan portal za male i srednje poduzetnike na internetskim stranicama HZN-a pod nazivom Kutak za MSP te je u skladu sa zahtjevima Uredbe 1025/2012 objavljen izvještaj HZN-a o aktivnostima za MSP za 2016. godinu.

6.12.3 Seminari, predavanja i radionice za izobrazbu korisnika u primjeni norma

HZN je u suradnji s Hrvatskim mjeriteljskim društvom organizirao seminar namijenjen, u prvome redu, malim i srednjim poduzetnicima na temu *CE – označavanje tehničkih proizvoda na tržištu EU-a i sloboda kretanja roba*, 2016-03-01.

Na 8. konferenciji Društveno odgovornog poslovanja, u organizaciji Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj (*HR PSOR*), predstavljena je *međunarodna norma za sprječavanje mita, ISO 37001:2016 kao doprinos transparentnosti poslovanja*, 2016-12-01.

6.13 Izdavačka djelatnost

6.13.1 Objavljivanje hrvatskih norma

U HZN-u se tehnički uređuju europske i međunarodne norme i normativni dokumenti prihvaćeni u izvorniku za njihovu nacionalnu distribuciju (uključivanje nacionalnih identifikacijskih elemenata i predgovora). Ti se dokumenti pripremaju i pohranjuju isključivo u elektroničkom obliku (PDF formatu) za njihovu distribuciju korisnicima.

U HZN-u se također lektoriraju, tehnički uređuju i oblikuju za objavljivanje i distribuciju hrvatske norme i drugi normativni dokumenti koji se objavljuju na hrvatskome jeziku. Tijekom 2016. godine grafički je pripremljeno, lektorirano i /ili prevedeno 20 normativnih dokumenata s ukupno 550 stranica.

6.13.2 Službeno glasilo

HZN e-glasilo izdaje se dvomjesečno. Službeno glasilo HZN-a sastoji se od dvije cjeline:

- 1) Osnovnog dijela glasila sa stručnim člancima i obavijestima i
- 2) Oglasnika normativnih dokumenata.

Tijekom 2016. godine objavljeno je šest (6) brojeva HZN e-glasila. Ukupno je u 2016. godini objavljeno 119 stranica članaka, obavijesti o radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju, novosti iz HZN-a i drugih zanimljivosti.

U prilogu svakog e-glasila objavljuje se Oglasnik za normativne dokumente u kojem se objavljuju rezultati hrvatske normizacije:

- nove hrvatske norme
- nacrti hrvatskih norma
- prijedlozi za prihvaćanje stranih norma u izvorniku
- povučene norme i povučeni nacrti norma
- obavijesti o normama europskih i međunarodnih organizacija za normizaciju.

Osim rezultata hrvatske normizacije, u Oglasniku za normativne dokumente objavljuju se i Rezultati međunarodne i europske normizacije. Popis međunarodnih i europskih normativnih dokumenata poredan je prema predmetnom ustroju, ICS-u.

Tijekom 2016. godine izdano je ukupno 6 brojeva Oglasnika za normativne dokumente s ukupno 1253 stranice.

6.14 Aktivnosti u promicanju normizacije

6.14.1 Predstavljanje Hrvatskog zavoda za norme

Hrvatski zavod za norme aktivo je sudjelovao u promicanju primjene norma i normizacije na odgovarajućim radionicama i seminarima. Stručnjaci HZN-a na prikladan su način (stručnim referatima, prezentacijama i sl.) prezentirali rad HZN-a i primjenu norma.

U toku 2016. godine održane su sljedeće edukacije za studente:

- *Norme i normizacija - Norme iz područja zaštite metala od korozije*, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb, 2016-02-18
- Seminar za studente Studija dizajna pri Arhitektonskom fakultetu Zagreb, HZN, 2016-04-29
- Posjet studenata GF Osijek: *Normizacija u području graditeljstva*, HZN, Zagreb 2016-05-13
- Seminar za studente Fakulteta elektrotehnike i računarstva Zagreb, HZN, 2016-06-09
- Seminar za studente Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije, HZN, Zagreb, 2016-11-25
- Seminar za studente Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije, HZN, Zagreb, 2016-12-01.

Tijekom 2016. godine održana su dva seminara za članove tehničkih odbora, kako bi ih upoznali s osnovama rada u HZN/TO-ima te olakšali snalaženje na portalu HZNorm (zaštićeno područje):

Seminar za članove tehničkih odbora ELITE, HZN, 2016-02-23

Seminar za nove članove tehničkih odbora HZN-a, HZN, 2016-11-30.

6.14.2 Obilježavanje svjetskog dana norma 2016. godine

Prigodom Svjetskog dana norma 14. listopada 2016. godine Hrvatski zavod za norme uputio je priopćenje hrvatskoj javnosti putem internetskih stranica HZN-a u kojem je prenesena poruka svjetskih organizacija za normizaciju ISO-a, IEC-a i ITU-a. U poruci je pod krilaticom *Norme grade povjerenje* istaknuto da norme ocrtavaju raznolikost našega međupovezanog svijeta, uvodeći jednoobraznost u sučelja u kojima trebamo biti sigurni kako bi se dobro razumjeli. Time što omogućuju da sve strane u komunikaciji ili poslu dijele isto tumačenje, norme su nužne za obostrano korisnu trgovinu i međunarodno poslovanje uz učinkovitu potrošnju resursa.

6.14.3 Obilježavanje Europskog tjedna malog i srednjeg poduzetništva 2016. godine

Povodom obilježavanja Europskog tjedna malog i srednjeg poduzetništva Hrvatski zavod za norme (HZN) organizirao je 16. studenoga 2016. godine informativni sastanak pod nazivom "Norme grade povjerenje" na koji su pozvani predstavnici organizacija koje predstavljaju i zastupaju interese malih i srednjih poduzeća kako bi se upoznali s najnovijim aktivnostima u području europske normizacije i e-alatima HZN-a namijenjenim malim i srednjim poduzetnicima kao što su: Sustav komentiranja nacrtu norma – HZNacrti, Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You, Tečaj e-obuke za MSP i dr. Na sastanku je sudjelovalo preko 20 sudionika iz sljedećih institucija: Agencije za investicije i konkurentnost, Ekonomskog instituta, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske komore arhitekata, Hrvatske obrtničke komore, Hrvatske udruge poslodavaca, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Udruge Hrvatski izvoznici, Regionalnog centra za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje Jugoistočne Europe, Udruge inovatora Hrvatske te predstavnici tvrtki ALTPRO d.o.o. i SPID d.o.o.

6.15 Marketing i distribucija norma i normativnih dokumenata

6.15.1 Aktivnosti HZN-a na distribuciji norma i normativnih dokumenata

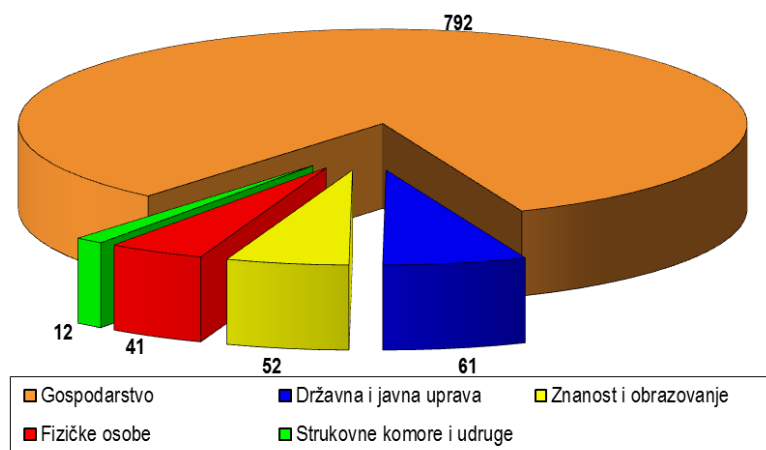
Odsjek za prodaju i marketing Hrvatskog zavoda za norme zaprimio je tijekom 2016. godine više od 4300 upita povezanih s dostupnosti i kupovinom normativnih dokumenata, statusom normativnih dokumenata, zamjenom za povučene normativne dokumente i drugim informacijama.

Zaposlenici Odsjeka za prodaju i marketing tijekom 2016. godine su:

- telefonskim putem pružili više od 4150 informacija o normama, predračunima, sustavu naručivanja normativnih dokumenata
- putem elektroničke pošte poslali oko 3000 odgovora na upite
- putem faksa zaprimljeno/poslano preko 250 predračuna i drugih informacija o normativnim dokumentima.

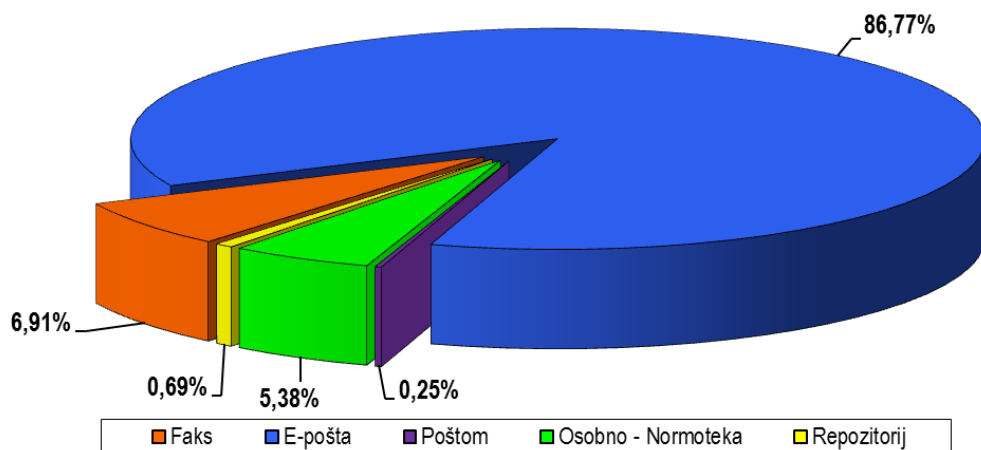
Navedena komunikacija s korisnicima normativnih dokumenata rezultirala je zaprimanjem 2026 upita/narudžbi za kupovinu normativnih dokumenata ili usluga HZN-a od ukupno 901 kupca. Struktura kupaca normativnih dokumenata u 2016. godini prikazana je na Slici 12.

U odnosu na 2015. godinu, uočen je porast ukupnog broja kupaca normativnih dokumenata, naročito iz područja gospodarstva.

Slika 12 - Struktura kupaca normativnih dokumenata prema djelatnosti u 2016. godini

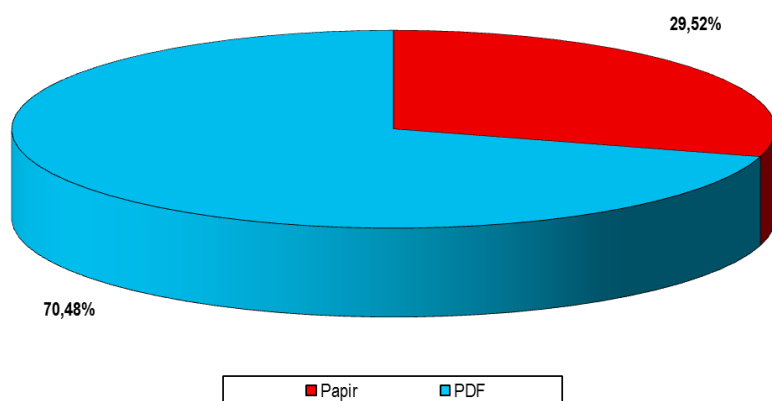
Tijekom 2016. godine upiti i/ili narudžbe kupaca zaprimane su putem elektroničke pošte, faksa, pošte, osobno u normoteci HZN-a ili putem repozitorija hrvatskih norma - HRN4You. Struktura načina zaprimanja upita/narudžbi u 2016. godini prikazana je na Slici 13.

Slika 13 - Struktura načina zaprimanja upita/narudžbi u 2016. godini

U Republici Hrvatskoj do 1. ožujka 2009. godine normativni dokumenti prodavali su se isključivo u papirnatome izdanju. U svrhu unaprjeđivanja prodaje, odnosno dostupnosti određenih normativnih dokumenata i u elektroničkom obliku, od 1. ožujka 2009. godine HZN uvodi zaštitu normativnih dokumenata pomoću vodenog žiga kako bi označio zakonitog nositelja licencije. Uvođenjem takvog oblika zaštite hrvatskih normativnih dokumenata (HRN, HRS, HRI, i dr.) te sukladno odobrenju međunarodnih organizacija ISO-a i IEC-a, međunarodni normativni dokumenti postali su dostupni u papirnatom i/ili elektroničkom (PDF) izdanju. Normativni dokumenti kupljeni u elektroničkom izdanju u ovome trenutku isporučuju se isključivo na CD-ROM-u. Ostali nacionalni i/ili granski normativni dokumenti koje distribuira HZN (ASTM, BS, DIN, VDE, SIST, ...) dostupni su isključivo u papirnatome izdanju.

U ožujka 2009. godine HZN je započeo prodaju hrvatskih normativnih dokumenata (HRN, HRS, HRI, i dr.) te međunarodnih normativnih dokumenata (ISO i IEC) u elektroničkom obliku (PDF na CD-ROM-u). U 2016. godini broj prodanih normativnih dokumenata u elektroničkom obliku dosegao je iznos 70,48 % od ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata, dok je 2009. godine broj prodanih normativnih dokumenata u elektroničkom obliku iznosio 32,12 % od ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata.

Slika 14 - Prikaz omjera prodanih normativnih dokumenata s obzirom na medij njihove isporuke kupcu u 2016. godini

Sudjelovanje zaposlenika HZN-a na stručnim skupovima, seminarima i radionicama redovito se koristi za promidžbu hrvatskih normativnih dokumenata te repozitorija hrvatskih norma – HRN4You. Na taj se način osigurava predstavljanje hrvatskih normativnih dokumenata većem broju stručnjaka te potiče njihov interes za kupnju i korištenje istima.

Prodaja hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata

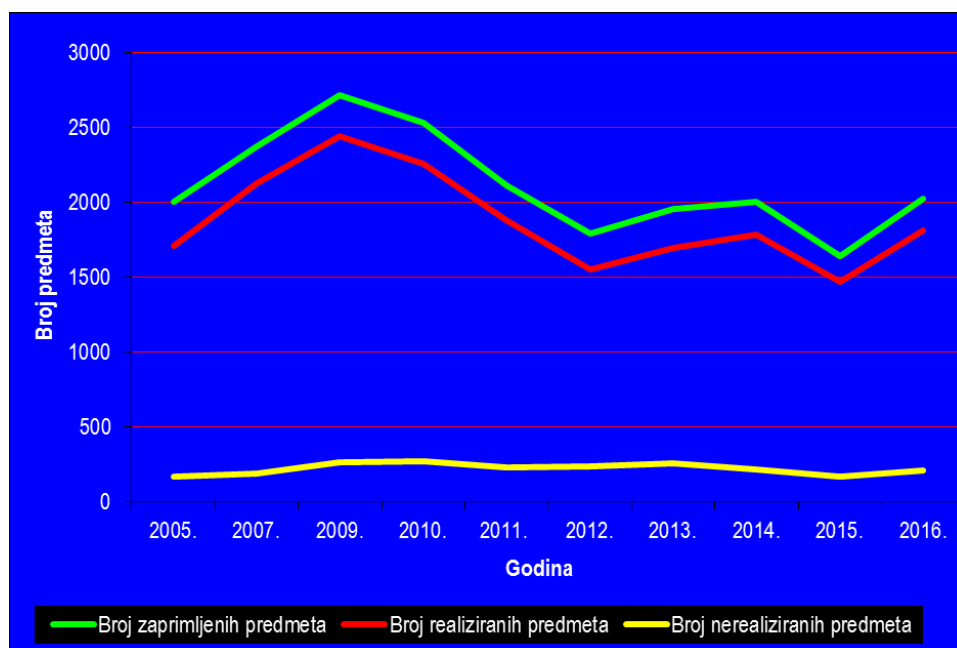
Od 2005. do 2009. godine, kada je zabilježen najveći broj upita/narudžbi, zabilježen je kontinuirani rast zaprimljenih predmeta. Kao rezultat gospodarske situacije u Republici Hrvatskoj u 2010. godini, započinje pad zaprimljenih predmeta sve do 2012. godine kada je zaprimljeno 1795 predmeta, odnosno 34 % manje nego u rekordnoj 2009. godini.

U 2016. godini zabilježen je rast broja zaprimljenih predmeta za 23 % u odnosu na 2015. godinu te u skladu s tim porast prodaje normativnih dokumenata, iskazan u broju prodanih primjeraka koji se može vidjeti brojčano u Tablici 9 te grafički na slici 15.

U 2016. godini prodano je 2589 različitih normativnih dokumenata u 5724 primjerka.

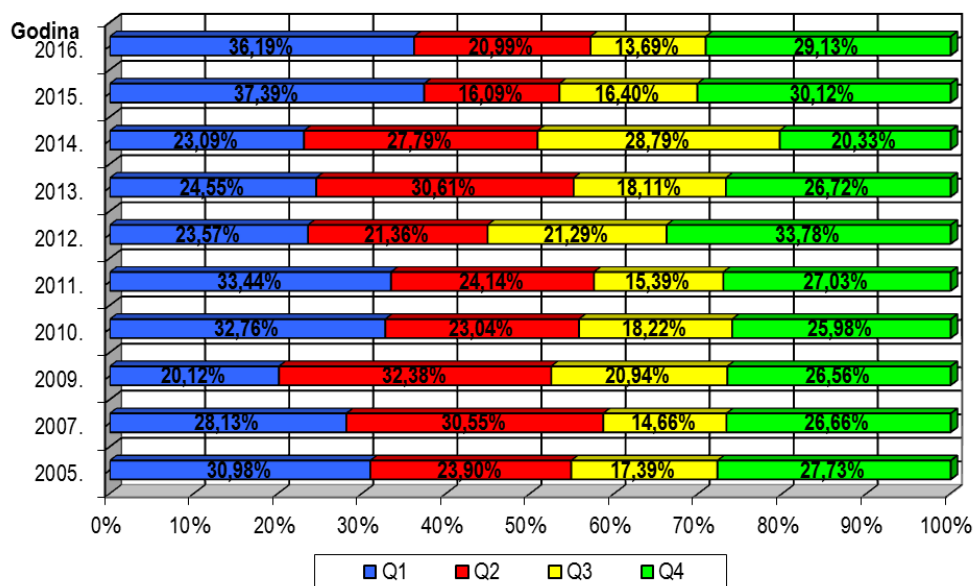
Tablica 9 - Prikaz broja zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta u razdoblju od 2005. do 2016. godine

Godina	2005.	2007.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Broj zaprimljenih predmeta	2008	2373	2717	2532	2116	1795	1960	2004	1641	2026
Broj realiziranih predmeta	1709	2131	2447	2258	1885	1556	1698	1784	1470	1811
Broj nerealiziranih predmeta (odustajanja od kupnje)	174	194	270	274	231	239	262	220	171	215

Slika 15 - Prikaz odnosa zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta u razdoblju od 2005. do 2016. godine

Usporedba prodaje normativnih dokumenata na godišnjoj i tromjesečnoj osnovi prikazana je na Slici 16.

Slika 16 - Prikaz prodaje normativnih dokumenata po tromjesečjima u razdoblju od 2005. do 2016. godine

Broj zaprimljenih predmeta u 2016. godini veći je za 23 % u odnosu na 2015. godinu. Broj realiziranih predmeta u 2016. godini iznosio je 89,39 % od ukupnog broja zaprimljenih predmeta. U 10,61 % zaprimljenih predmeta nije došlo do realizacije jer su kupci odustali od kupnje nakon zaprimanja predračuna od strane HZN-a ili HZN nije bio u mogućnosti ispuniti potrebe kupaca budući da iste nisu bile u skladu s potpisanim ugovorima o distribuciji stranih normativnih dokumenata. Ukoliko HZN nije mogao posredovati u nabavci određenih stranih normativnih dokumenata, kupcima su dostavljane informacije gdje mogu naručiti normativni dokument, odnosno upućivani su na inozemne izdavače.

U 2016. godini ispostavljeno je 1811 računa, a ukupni prihod od prodaje prema ispostavljenim računima iznosio je 2.231.468,32 kune. U Tablici 10 prikazana je struktura ukupnih prihoda prema ispostavljenim računima u 2016. godini.

Tablica 10 - Struktura ukupnih prihoda prema ispostavljenim računima u 2016. godini

Proizvod ili usluga	Iznos (kn)	Iznos (%)	
HRN, HRS, HRI,...	1.382.685,50 kn	61,96	
ISO	100.547,81 kn	4,50	
IEC	38.734,10 kn	1,73	
DIN	21.922,75 kn	0,98	
BSI	7.752,97 kn	0,35	
ASTM	14.128,04 kn	0,63	
prEN	3.305,00 kn	0,15	
Ostali normativni dokumenti i publikacije (VDI, SIST, BAS, ÖNORM,...)	30.545,86 kn	1,37	
Pretplata za pristup repozitoriju hrvatskih norma – HRN4You	589.271,34 kn	26,42	
Ostale usluge	trošak otpreme, inozemne poštarine, troškovi špedicije i carinjena	42.574,95 kn	1,91
UKUPNO	2.231.468,32 kn	100,00	

U zadnje četiri godine prihodi Hrvatskog zavoda za norme od prodaje normativnih dokumenata i usluga u stalnom su porastu. U 2015. godini ostvaren je prihod od prodaje normativnih dokumenata i usluga veći za 0,27 % u odnosu na 2014. godinu, odnosno 23,05 % u odnosu na 2012. godinu.

Tablica 11 - Popis 10 najprodavanijih norma u 2016. godini prema broju prodanih primjeraka

Rb.	Oznaka norme	Naslov (HR)	Količina (kom)
1.	HRN EN ISO 9001:2015	Sustavi upravljanja kvalitetom -- Zahtjevi (ISO 9001:2015; EN ISO 9001:2015)	354
2.	HRN EN ISO 14001:2015	Sustavi upravljanja okolišem -- Zahtjevi s uputama za uporabu (ISO 14001:2015; EN ISO 14001:2015)	138
3.	HRN EN 1610:2015	Polaganje i ispitivanje odvoda i kanalizacijskih cijevi (EN 1610:2015)	42
4.	HRN EN ISO 9000:2015	Sustavi upravljanja kvalitetom -- Temeljna načela i terminološki rječnik (ISO 9000:2015; EN ISO 9000:2015)	40
5.	HRN EN ISO 16283-2:2016	Akustika -- Terensko mjerenje zvučne izolacije zgrada i građevnih dijelova zgrade -- 2. dio: Udarne zvučna izolacija (ISO 16283-2:2015; EN ISO 16283-2:2015)	26
6.	HRN EN ISO 50001:2012	Sustavi upravljanja energijom -- Zahtjevi s uputama za uporabu (ISO 50001:2011; EN ISO 50001:2011)	25
7.	HRN ISO 9836:2011	Standardi za svojstva zgrada -- Definicija i proračun pokazatelja ploštine i prostora (ISO 9836:2011)	23
8.	HRN EN ISO 22716:2008	Kozmetika -- Dobra proizvođačka praksa (DPP) -- Smjernice za dobru proizvođačku praksu (ISO 22716:2007; EN ISO 22716:2007)	21
9.	HRN ISO 31000:2012	Upravljanje rizicima -- Načela i smjernice (ISO 31000:2009)	20
10.	HRN EN ISO 7027-1:2016	Kvaliteta vode -- Određivanje mutnoće -- 1. dio: Kvantitativne metode (ISO 7027-1:2016; EN ISO 7027-1:2016)	19

Broj prodanih normativnih dokumenata u 2016. godini veći je za 6 % u odnosu na 2014. godinu i 10 % u odnosu na 2015. godinu.

Postotak prodanih hrvatskih normativnih dokumenata iznosi 94,27 % od ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata u 2016. godini. Od 2011. godine do danas udio hrvatskih normativnih dokumenata u ukupnom broju prodanih normativnih dokumenata iznosi više od 90 %. (Tablica 12 - Prikaz prodaje normativnih dokumenata prema izvorniku u razdoblju od 2005. do 2016. godine).

Prihodi od pretplata za pristup Repozitoriju hrvatskih norma – HRN4You u 2016. godini iznosili su 589.271,34 kn, odnosno 26,42 % ukupno ostvarenih prihoda od prodaje normativnih dokumenata.

Omogućavanje pristupa normama putem Repozitorija hrvatskih norma sigurno je jedan od razloga manjeg broja prodanih hrvatskih norma i normativnih dokumenata pogotovo iz područja graditeljstva, ali ovom vrstom usluge, odnosno e-alata Hrvatski zavod za norme ostvario je višestruke koristi.

Repozitorij hrvatskih norma - HRN4You vrlo dobro je prihvaćen od strane korisnika. Repozitorij hrvatskih norma pridonijet će usavršavanju stručnjaka, povećanju kvalitete rada te poticanju svijesti o važnosti i ulozi normizacije na svim razinama.

Budući da sve više korisnika iskazuje interes za ovu vrstu e-usluge HZN-a, potrebno je pristupiti nadogradnji repozitorija kako bi se omogućio pristup normama manjim korisnicima, odnosno korisnicima koji imaju potrebu praćenja norma samo iz određenog područja, odnosno područja njihove djelatnosti. Navedena nadogradnja planira se u 2017. godini.

Ostvareni prihodi od članarina za članstvo u HZN-u u 2016. godini manji su za 9 % u odnosu na 2014. godinu i 11 % u odnosu na 2015. godinu. Na razini cijele godine, od prodaje norma i članarina u 2016. godini ostvareni su prihodi veći za 1 % u odnosu na 2014. godinu i 2 % u odnosu na 2015. godinu.

Oscilacije u prihodima od prodaje norma kroz iste mjesece različitih godina uvjetovane su objavom hrvatskih norma važnih za veći broj tvrtki i/ili ustanova (npr. HRN EN ISO 9001:2015 i HRN EN ISO 14001:2015) odnosno prijevodom istih na hrvatski jezik kao i kupovinom norma na koje se poziva određeni pravilnik ili zakon (npr. HRN EN 9836:2011) odnosno objavom Javnih natječaja koji uvjetuju da određeni proizvodi ili usluga zadovoljavaju uvjete iz neke određene norme.

6.15.2 Osiguravanje dostupnosti i prodaja stranih norma

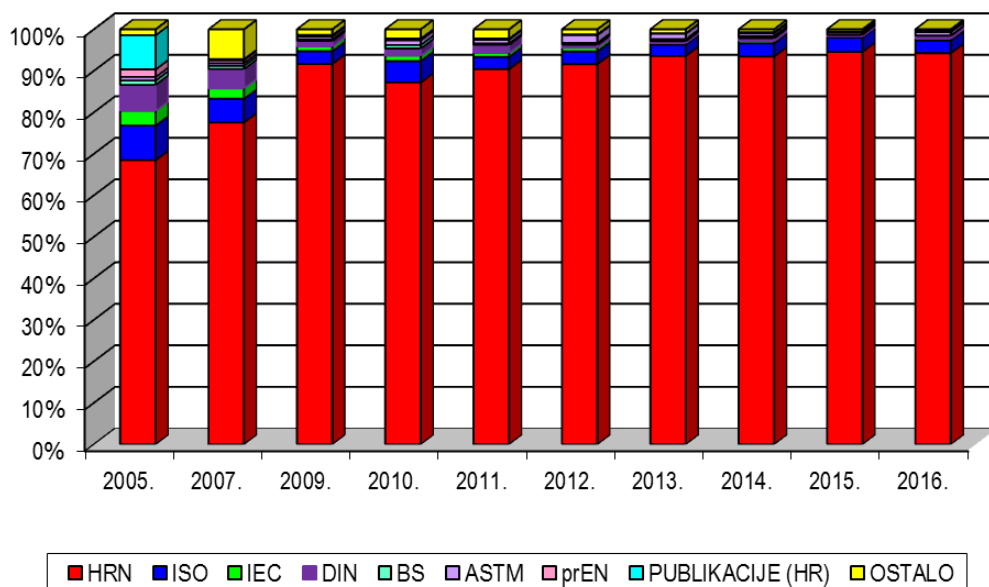
U 2016. godine nastavljena je suradnja HZN-a s međunarodnim (ISO, IEC), europskim (CEN, CENELEC), nekim nacionalnim normirnim tijelima (DIN, BSI) te američkim ASTM-om dostupnost normativnih dokumenata tih tijela i njihovu prodaju na području Republike Hrvatske u skladu s potpisanim ugovorima.

Potreba korisnika u Republici Hrvatskoj za stranim normativnim dokumentima za koje HZN nema potpisane ugovore o njihovoj distribuciji i dalje postoji. Za nabavku stranih normativnih dokumenata (ANSI, IEEE, NFPA, VDI, IP, i dr.) nastavljena je suradnja s danskim normirnim tijelom Danish Standards (DS). Odabir DS-a za nabavu stranih normativnih dokumenata opravdan je izbor zbog njihovih najpovoljnijih cjenovnih uvjeta.

Tablica 12 - Prodaja normativnih dokumenata prema izvorniku u razdoblju od 2005. do 2016. godine

	2005.	2007.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
HRN	4865	7457	9830	6937	6409	5168	6543	8774	5132	5396
ISO	594	549	328	410	208	172	188	298	187	171
IEC	251	242	123	101	68	50	28	49	12	30
prEN	130	69	11	22	15	11	6	11	5	12
DIN	447	447	141	142	140	42	31	74	25	39
BS	73	72	47	66	24	27	36	48	0	5
ASTM	61	61	72	90	64	103	90	61	30	39
GLASILO	183	98	**	**	**	**	**	**	**	**
PUBLIKACIJE (HR)	585	30	25	12	4	2	4	10	7	2
OSTALO	100	687	146	176	157	66	65	66	28	24
UKUPNO	7289	9712	10723	7956	7089	5641	7052	9391	5426	5724

** HZN Glasilo se od broja 6/2008 izdaje isključivo u elektroničkom obliku (u PDF formatu) i besplatno je dostupno na službenoj internetskoj stranici HZN-a (www.hzn.hr)

Slika 17 - Prikaz prodaje normativnih dokumenata prema izvorniku u razdoblju od 2005. do 2016. godine

Postotak prodanih hrvatskih normativnih dokumenata u 2016. godini iznosi 94,27 % od ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata.

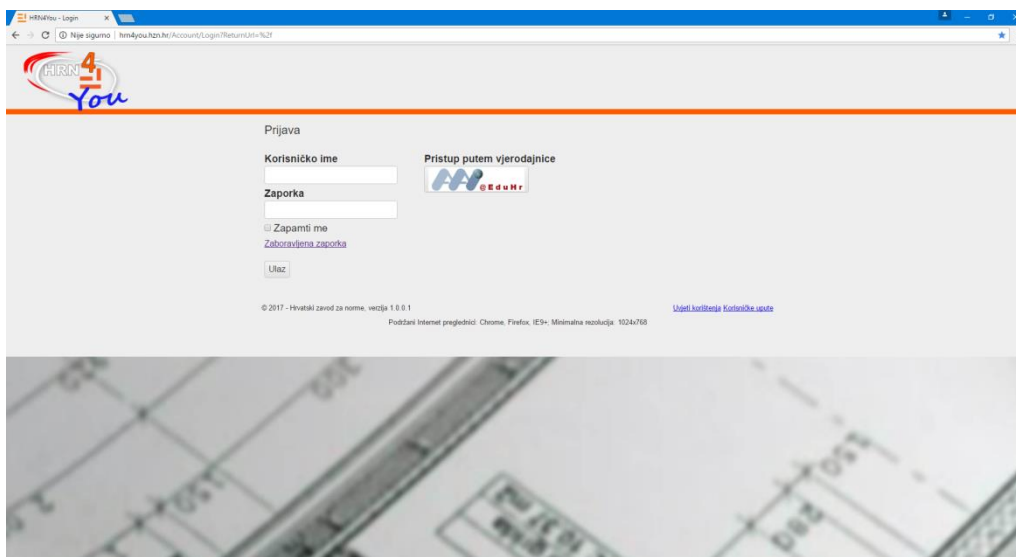
6.15.3 Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You

Repozitorij hrvatskih norma - HRN4You digitalna je zbirka hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata nastalih kao rezultat normizacijskog procesa. Repozitorij je web aplikacija koja trenutačno sadrži više od 43 770 (vrijedećih i povučениh) hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata koji su dostupni on-line 24/7/365. Na dokumentima koji su dostupni putem repozitorija poduzete su mjere zaštite autorskog prava na norme te su isti dostupni isključivo za čitanje. Repozitorij je namijenjen članovima strukovnih komora, organizacijama s većim brojem zaposlenih, strukovnim udrugama i društvima s većim brojem članova, tijelima državne uprave i sličnim organizacijama čiji članovi ili zaposlenici upotrebljavaju norme u svakodnevnom radu, obavljaju upravne radnje, nadzorno-tehničke poslove uz primjenu norma i sl.

Potpisivanjem sporazuma s HZN-om omogućuje se pristup kompletnoj zbirci hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata.

Cijena pristupa repozitoriju hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata – HRN4You ovisi o:

- trenutačnoj vrijednosti zbirke hrvatskih norma i normativnih dokumenata
- ukupnom broju hrvatskih norma u zbirci
- broju korisnika koji pristupaju repozitoriju
- vremenskom trajanju korištenja repozitorijem (6 mjeseci / 1 godina)

Slika 18 - Prikaz početne stranice Repozitorija hrvatskih norma – HRN4You

Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You dostupan je na internetskoj stranici <http://hrn4you.hzn.hr>

U suradnji s CARNet-om Hrvatski zavod za norme krajem 2016. godine nadgradio je Repozitorij hrvatskih norma s mogućnosti pristupanja istome putem vjerodajnice AAI@EduHr. Pristup putem vjerodajnice AAI@EduHr ponajprije je namijenjen pristupu Repozitoriju hrvatskih norma od strane obrazovnih institucija, odnosno akademske zajednice. Tijekom 2016. godine u Repozitorij su upisane 4 (četiri) obrazovne ustanove s više od 430 korisnika (djelatnika, studenata, vanjskih suradnika...).

Tijekom godine nastavljeno je održavanje repozitorija hrvatskih norma te su obnovljeni sporazumi s korisnicima s kojima su već ranije isti potpisani, a o čemu se više podataka nalazi u niže navedenoj tablici. Korisnici repozitorija izvršili su u 2016. godini 67 400 pregleda. O normama u repozitoriju se brine normoteka HZN-a koja pruža i podršku korisnicima pri pristupu zbirci hrvatskih norma i ostalih normativnih dokumenata te ih savjetuje o pitanjima autorskih prava i izdanja, ili statusa dokumenata. Povezano s objavom HZN e-Glasila koje izlazi 6 puta godišnje i u kojemu se objavljuju nove hrvatske norme, u repozitorij je tijekom 2016. godine stavljena 1901 norma.

Tablica 13 - Korisnici i korištenje repozitorijem hrvatskih norma HRN4You (2016).

Korisnici repozitorija HRN4You (2014.)	Broj korisnika koji je pristupio normama:	Pristupljeno puta:	Broj pregledanih norma:	Datum potpisivanja prvog sporazuma:
Hrvatska komora inženjera elektrotehnike (HKIE)	492	16102	2907	17.9.2014.
Hrvatska komora inženjera građevinarstva (HKIG)	926	43647	3882	16.7.2014.
Hrvatska komora arhitekata (HKA)	471	4737	1348	11.2.2015.
Ministarstvo gospodarstva (MINGO)	40	1010	299	23.10.2015.
Ostali (promotivni pristup)	74	1506	753	

6.16 Sustav upravljanja kvalitetom HZN-a

Godine 2015. HZN je proveo recertifikaciju sustava kvalitete te je u srpnju 2015. godine dobio Certifikat CH 15/1347 kvalitete prema normi HRN EN ISO 9001:2009. Certifikaciju sustava kvalitete provela je podružnica švicarske organizacije SGS. Certifikat je valjan od 15. srpnja 2015. do zaključno 14. srpnja 2018. godine te ostaje na snazi pod uvjetom zadovoljavajućih rezultata nadzornih audita. Recertifikacijski audit mora biti obavljen prije 1. srpnja 2018. godine.

Godine 2016. proveden je redoviti nadzorni audit sustava upravljanja kvalitetom HZN-a pri kojem nije bilo iskazanih nesuglasnosti i obnovljen je certifikat prema normi HRN EN ISO 9001:2009. za sljedeći opseg aktivnosti Pripremanje, prihvaćanje, izdavanje i promicanje hrvatskih norma i drugih dokumenata i publikacija iz područja normizacije te uključivanje u europske i međunarodne normizacijske procese.

7. FINANCIJSKO IZVJEŠĆE

Za Hrvatski zavod za norme (glava 04980) planirana su sredstva u ukupnom iznosu 9.192.000,00 kuna u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2016. godinu i projekcije za 2017. i 2018. godinu koje su usvojene na sjednici Hrvatskog Sabora 21. ožujka 2016. godine, objavljene u Narodnim novinama broj 26. od 24. ožujka 2016. godine.

Hrvatski zavod za norme izradio je financijski plan u skladu s odredbama Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. godinu, Uputama Ministarstva financija za izradu financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna za 2016.-2018. i Uputi nadležnog Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta sa dobivenim limitom – izvor 11 opći prihodi i primici. Slijedom navedenog HZN-u je dodijeljen limit u ukupnom iznosu 9.000.000,00 kuna za 2016. godinu, prijedlog za 2017. i 2018. godinu iznosi 9.500.000,00 kuna.

Tablica 14 - Proračun

	Proračun I-III 2016. (NN 109/2015) privremeno financiranje	PRORAČUN ZA 2016. (NN 26/2016)	PROJEKCIJA PRORAČUNA ZA 2017. (NN 26/2016)	PROJEKCIJA PRORAČUNA ZA 2018. (NN 26/2016)	IZMJENE I DOPUNE DRŽAVNOG PRORAČUNA ZA 2016. (NN 111/2016)
Planirani prihodi	2.000.000,00	9.192.000,00	9.692.000,00	9.692.000,00	9.292.000,00
Planirani rashodi	2.000.000,00	9.192.000,00	9.692.000,00	9.692.000,00	9.292.000,00

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, Hrvatski Sabor na sjednici 30. studenoga 2016. godine donio je Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. godinu te je Hrvatskom zavodu za norme odobreno povećanje limita na izvoru opći prihodi i primici za 100.000,00 kuna. Napravljena je preraspodjela sredstava unutar limita ukupnih rashoda glave kako bi HZN do kraja godine podmirio sve obveze i isplatio sve rashode za zaposlene (Narodne novine, broj 111/2016).

7.1. Prihodi

Planirana sredstva koja su odobrena u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2016. godinu u iznosu od 9.292.000,00 kn sastoje se od 98% izvora 11 - opći prihodi i primici, a ostatak čini projekt koji se financira iz izvora 12 i 51 te prenesena donacija iz 2015. godine – izvor 61.

Hrvatski zavod za norme u svom financijskom planu planirao je sljedeće izvore i aktivnosti:

- aktivnost A61002 Administracija i upravljanje Hrvatskog zavoda za norme; izvor 11, donacija - izvor 61,
- kapitalni projekt K651011 Informatizacija, izvor 11,

- aktivnost A651012 Projekt CIP e-Comments; izvor 12 i izvor 51.

Aktivnost A651012 planirana je za nastavak projekta CIP e-Comments koji se financira iz izvora 12 - sredstva sudjelovanja za pomoći i izvora 51 - sredstva EU pomoći.

U skladu s limitom općih prihoda i primitaka, osigurana su sredstva za pokriće troškova za zaposlene koji čine oko 70 %, materijalni rashodi i financijski rashodi oko 25 %, rashodi za nabavu nefinancijske imovine čine oko 4 % i neznatno sudjelovanje za Projekt CIP e-Comments od 0,09 % od ukupno odobrenih sredstava.

Zaključno s 31.12.2016. godine doznačen je ukupan iznos sredstava po svim izvorima 9.063.385,66 kuna odnosno 97,54 % od ukupno odobrenih sredstava, od toga:

- aktivnost A61002; izvor 11 izvršenje 99,72 %,
- kapitalni projekt K651011; izvor 11 izvršenje 94,90 %,
- aktivnost A651012 izvor 12; izvršenje 99,82 %
- aktivnost A651012 izvor 51; izvršenje 4,22 % (u skladu s uplatom za Projekt CIP e-Comments),
- donacija izvor 61; izvršen u neznatnom iznosu odnosno 1.553,00 kuna.

Na temelju obavljanja poslova redovite djelatnosti, fakturirano je izlaznih računa u 2016. godini u iznosu od 3.230.293,67 kuna. S obzirom da HZN ispostavlja predračune i na osnovu uplate ispostavlja račune, naplaćenost je 100 %. Prihodi koje HZN ostvaruje prodajom norma, naplatom članarina i drugim aktivnostima uplaćuju se u Državnu riznicu pod šifrom 5681, vode se samo u evidencijama HZN-a i na stavci prihoda 65219 u sustavu Državne riznice.

7.2. Rashodi

Ukupno planirani rashodi poslovanja za 2016. godinu iznose 9.292.000,00 kuna.

Od ukupno planiranih rashoda 98 % predstavlja izvor 11 – opći prihodi i primici dok 2 % odnosi se na izvor 12 + izvor 51 (Projekt CIP e-Comments) te prenesena donacija izvor 61 u iznosu od 44.447,00 kuna.

Rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine s izvora 11 – opći prihodi i primici izvršeni su 99,49 % od ukupno odobrenih sredstava.

Rashodi poslovanja koji čine rashode za zaposlene, materijalne i financijske rashode izvršeni su 99 % od planiranih sredstava. Udio izvršenih rashoda poslovanja u ukupno izvršenom proračunu na izvoru opći prihodi i primici za 2016. godinu iznosi 95 %.

Rashodi za zaposlene izvršeni su 99 % od planiranih sredstava prema Zakonu o plaćama u javnim službama i propisanoj proračunskoj osnovici i Temeljnem kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama.

Materijalni rashodi izvršeni su 99 % od planiranih sredstava za materijalne rashode. Udio izvršenih materijalnih rashoda u ukupno izvršenom proračunu na izvoru opći prihodi i primici za 2016. godinu iznosi 25 %.

Značajniji izvršeni materijalni rashodi odnose se na rashode za međunarodne članarine, naime međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama članarine se plaćaju iz Državnog proračuna Republike Hrvatske sukladno članku 15. Zakona o normizaciji, stavak 3. (Narodne novine 80/2013) te ovi rashodi čine oko 38 % ukupno izvršenih materijalnih rashoda, a njihov udio u ukupno izvršenom proračunu čini 9 % utrošenih sredstava. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine realiziraju se u okviru kapitalnog projekta K651011 - Informatizacija zavoda i njihov udio u ukupno izvršenom proračunu čini oko 5 % utrošenih sredstava. Sredstva su utrošena za nabavu Licence Microsoft, oko 62 %, a ostatak od 38 % većim je dijelom utrošen za ulaganje u računalne programe.

Primjerena fizička infrastruktura, uključujući i funkcionalan informatički sustav u skladu sa zahtjevima CEN-a i CENELEC-a, ključan je element za primjereno ispunjavanje uvjeta članstva na europskoj i nacionalnoj razini. Nužno je da član u svakome trenutku ima odgovarajuću funkcionalnu telekomunikacijsku i informatičku infrastrukturu (uredi, osoblje, informatička sredstva itd.) koja mu omogućuje uspješno odgovaranje na veliku količinu podataka i razmjenu dokumenata unutar CEN-ovih i CENELEC-ovih sustava i sudjelovanje u povezanome procesu glasovanja (npr. elektroničko glasovanje).

Razlika prihoda i rashoda prema sustavu državne riznice

Prihodi ostvareni prema Sustavu državne riznice iznose 9.061.832,00 kuna, dok prema podacima iz Obrazca PR-RAS Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima iznose 9.063.385,00 kuna. Razlika između navedenih podataka proizlazi zbog trošenja donacije (izvor 61) koja je u Sustavu državne riznice knjižena kao prihod prilikom uplate 2012. godine i trošenjem donacije smanjuje višak prihoda prenesen u PR-RAS-u.

Tablica 15 - Rekapitulacija prihoda i rashoda Hrvatskog zavoda za norme u 2016. godini

PRIHODI	STAVKA	IZNOS
Prihodi obrazac PR-RAS	6	9.061.832,00
Prihodi državna riznica	6	9.063.385,00
Razlika (utrošena donacija izvor 61)		1.553,00
<hr/>		
Višak prihoda i primitaka preneseni iz 2015. (donacija – izvor 61)	922	44.447,00
Utrošena donacija - izvor 61		- 1.553,00
<hr/>		
Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju donacija – izvor 61		42.894,00
<hr/>		
RASHODI	STAVKA	IZNOS
Rashodi obrazac PR-RAS	3+4	9.063.385,00
Rashodi državna riznica	3+4	9.063.385,00
Razlika		0,00

ZAKLJUČAK

Hrvatski zavod za norme (HZN) je od 1. siječnja 2010. godine punopravni član Europskog odbora za normizaciju (European Committee for Standardization, CEN) i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC). HZN je od 1. siječnja 1994. godine i nacionalna normizacijska organizacija (NSO) član ETSI-ja. Time je HZN ispunio uvjete iz članka 73. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji se odnose na članstvo Republike Hrvatske u specijaliziranim europskim organizacijama za normizaciju (CEN, CENELEC, ETSI).

Dana 31. prosinca 2016. godine broj članova HZN-a bio je 298, a od toga je 52 tijela državne uprave. Upravno vijeće održalo je tijekom 2016. godine ukupno 3 sjednice. Broj službenika bio je 56. Broj tehničkih odbora bio je 185.

U skladu s obvezama HZN-a koje proizlaze iz članstva u europskim organizacijama za normizaciju, HZN je tijekom 2016. godine sudjelovao u radu tehničkih tijela CEN-a i CENELEC-a te na sastancima Upravnog vijeća CEN-a i redovitim i izvanrednim godišnjim skupštinama CEN-a i CENELEC-a. HZN je redovito glasovao o svim radnim dokumentima CEN/BT-a i CENELEC/BT-a kao i o svim radnim dokumentima CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja te o radnim dokumentima tehničkih odbora međunarodnih organizacija u čijem radu HZN aktivno sudjeluje. HZN prati dinamiku razvoja europskih norma te u skladu s tom dinamikom prihvaća europske norme u nacionalni normizacijski sustav u skladu s datumima predviđenim za njihovo prihvaćanje. Do kraja 2016. godine u hrvatski normizacijski sustav ukupno je prihvaćeno 32146 norma. Tijekom 2016. godine objavljene su 1903 nove hrvatske norme, povučeno je 1483, a za javnu je raspravu objavljeno je 1907 normativnih dokumenata. Tijekom 2016. godine objavljeno je šest brojeva HZN e-glasila. Tijekom godine proveden je redoviti audit sustava upravljanja kvalitetom HZN-a.

Zbog uloge koju usklađene europske norme imaju u provedbi tehničkog zakonodavstva koje se temelji na načelima novoga zakonodavnog okvira, Hrvatski zavod za norme surađuje s ministarstvima i drugim državnim upravnim organizacijama u pripremi popisa odgovarajućih norma koje služe kao tehnička potpora za provedbu toga zakonodavstva.

HZN je redovito dostavljao Središnjoj upravi CEN-CENELEC-a naslove harmoniziranih europskih norma koje su prihvaćene kao hrvatske norme na hrvatskome jeziku, a koji se objavljuju u Službenom listu Europske komisije. U 2016. godini dostavljeno je oko 390 naslova norma i nacrti norma na hrvatskome jeziku.

Katalog hrvatskih norma redovito se osuvremenjuje na internetskoj stranici HZN-a.

Unaprijeđena je mrežna aplikacija koja omogućuje uvid u hrvatske norme (repozitorij hrvatskih norma HRN4You) nizom novih funkcija i mogućnosti, kako s korisničke tako i s administrativne strane. Uz partnersku suradnju sa Sveučilišnim računskim centrom (SRCE), ostvaren je jedan od strateških ciljeva HZN-a u proteklom razdoblju, otvaranje repozitorija i drugim velikim korisnicima uključujući i akademsku zajednicu.

Sudjelovanje službenika HZN-a na stručnim skupovima i seminarima provodilo se uz minimalna financijska sredstva.

Hrvatski zavod za norme do 31. prosinca 2016. godine podmirio je sve financijske obveze prema svojim dobavljačima.

Broj: HZN-10-16/2017-IBO-1
Zagreb, 21. travnja 2017.

RAVNATELJ
Igor Božičević